

FORÆLDRE I FOKUS

Netværksgrupper for forældre til
anbragte børn

SLUTEVALUERING
2023

støttet af
VELUX FONDEN

 SocialRespons

INDHOLD

1. BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD	5
2. KORT OM EVALUERINGEN	10
3. VURDERING AF FORLØB OG NETVÆRKSGRUPPER	13
4. UDBYTTE	17
5. VIRKEMIDLER	32
6. SAMARBEJDE MED ANBRINGELSESSTED	37
7. FORANKRING	42
8. OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER	45
9. BILAG	48
FORANDRINGSTEORI	49
UDDYBENDE OM METODE	50
RESULTATER AF PROGRESSIONSMÅLING	51
OPFYLDELSE AF MÅL OG SUCCESKRITERIER	54

INTRODUKTION

Forældre i Fokus er et metodeudviklingsprojekt under FBU – ForældreLANDSforeningen (FBU), der har til formål at udvikle og afprøve metoder, der skaber de bedst mulige betingelser for positive, bæredygtige forandringer hos forældre til anbragte børn via deltagelse i gruppetilbud med muligheder for netværksdannelse, fagprofessionel sparring og rådgivning i lokale støttegrupper.

Projektet er afviklet i perioden 2020-2023. I perioden er der afviklet otte netværksgruppeforløb for i alt 54 forældre til anbragte børn. En fastholdelsesprocent på 96 pct. og et stort oplevet udbytte blandt forældrene vidner tilsammen om, at projektet har formået at skabe et vellykket koncept, der imødekommer forældrenes behov og har stor relevans for målgruppen.

Denne rapport er udarbejdet af SocialRespons og udgør slutevalueringen ved endt projektperiode. Rapporten bygger på et datagrundlag af dybdegående interviews, spørgeskemadata, observationer, projektlederlogbøger, mm.

Formålet med evalueringen er at opsamle og formidle projektets viden, læring og resultater samt at pege på opmærksomhedspunkter og udviklingspotentialer til brug for det fremadrettede arbejde.

LÆSEVEJLEDNING

Rapporten er bygget op som følger:

Indledningsvis gives en kort introduktion til projektets **baggrund, formål og indhold**, samt et overblik af evalueringens indhold og metoder.

Herefter præsenteres forældrenes **vurdering af forløb og netværksgrupper**, hvorefter deres oplevede **udbytte af deltagelsen i netværksgrupper** gennemgås.

I det næste afsnit fremhæves de **virkemidler**, som har haft en særlig betydning for netværksgruppernes værdiskabelse for forældrene.

Den sidste del af rapporten omhandler **samarbejdet med et anbringelsessted og forankringen** af projektet, hvilket efterfølges af afsnit med **opmærksomhedspunkter** til det fremadrettede arbejde.

Afslutningsvis findes **bilag** over forandringsteori, uddybning af metode, resultater af progressionsmåling samt projektets opfyldelse af mål og succeskriterier.

OPSUMMERING AF HOVEDPUNKTER

Evalueringen af Forældre i Fokus baserer sig på kvantitative og kvalitative data, der er blevet indsamlet blandt projektgruppe og deltagere i netværksgrupper i perioden 2020 - 2023. Kvantitative data stammer fra spørgeskemaer udfyldt af forældre ved opstart og afslutning af netværksgruppeforløb. Kvalitative data er indsamlet gennem interviews og observation i udvalgte netværksgrupper. Hertil kommer data indhentet gennem bl.a. workshops med projektgruppen, samt projektledernes månedlige udfyldelse af logbog.

Trods benspænd i form af COVID-19 i projektets opstartsperiode, viser evalueringen, at projektet har indfriet sine mål og succeskriterier og er lykkedes med at udvikle et vellykket og relevant koncept for forældre til anbragte børn. Der er ved projektets afslutning gennemført i alt otte forløb med 54 forældre.

Evalueringen viser, at forældrene går ind i forløbene med et stort ønske om at møde andre forældre til anbragte børn og motivation for at skabe forandringer i deres nuværende situation.

Forældrene udviser stor tilfredshed med at deltage i netværksgruppen, og den indledende forsamling og opstartsinternatet er med til at skabe tryk om deltagelsen. Forældrene er glade for mødernes temaer og form, og oplever at en god relation til de andre deltagere og facilitatorerne skaber en tryk stemning, hvor de kan åbne sig op og udvise sårbarhed.

Netværksgrupperne udgør et enestående tilbud til forældrene, der ikke er dækket af andre tilbud til

målgruppen, og forældrene oplever et stort socialt og læringsmæssigt udbytte af deltagelsen. Udbyttet dækker over øget viden, nye handlemuligheder, styrket netværk, bedre trivsel og en større accept af de svære følelser forbundet med anbringelsen og den situation, de befinder sig i.

For forældrene er deltagelsen i netværksgrupperne med til at styrke deres tro på eget værd og give dem fornyet handlekraft, så de kan ændre på vigtige ting i livet. Halvdelen af forældrene foretager undervejs i forløbet konkrete ændringer i måden, de håndterer at være forældre til et anbragt barn, og knapt halvdelen har fået lyst til at skabe forandringer.

Evalueringen har identificeret syv centrale virkemidler i indsatsen, herunder frivillig deltagelse, insisterende kontakt, uvildighed, ressourceorientering og muligheden for at spejle sig i andre. Virkemidlerne har betydning for forældrenes oplevelser af værdiskabelsen af konceptet.

Projektets resultater vidner om et vellykket og forankringsværdigt koncept, der samtidig tilvejebringer vigtig og ny viden på et underbelyst område. Dermed lægger projektets resultater op til forskellige typer af forankring, idet det både vil være muligt at forankre hele eller dele af netværksgruppekonceptet, mens forankring også vil kunne ske som en optagelse af den nye viden i praksis.

BAGGRUND, FORMÅL OG INDHOLD

KORT OM FORÆLDRE I FOKUS

BAGGRUND

Uanset anbringelsesårsag medfører anbringelsen af et barn oftest en krise for barnets forældre, da den udgør et stort indgreb i familiens hverdagsliv. Forældrene vil typisk opleve afmægtighed og kan føle mistillid overfor det system, der har vurderet dem uegnede til at håndtere den primære forældrerolle, og i tillæg hertil kan de opleve følelser af jalousi og modstand mod det anbringelsessted, som barnet begynder at knytte sig til. Af de nævnte årsager kan der nemt opstå konflikter i samspillet mellem forældre, kommune og anbringelsessted, og konflikterne kan både påvirke forældrene og det barn, som er genstand for konflikten og derfor kan føle sig splittet i sin loyalitet.

For forældre til anbragte børn handler krisen imidlertid ikke kun om de eventuelle konflikter i samarbejdet med myndigheder og anbringelsessteder. Anbringelsen udløser ofte komplekse følelser hos forældrene, som kan kæmpe med modstridende og svære følelser, som fx ensomhed, sorg, skam, vrede, savn, mm. For mange forældre til anbragte børn gælder det desuden, at de oplever at stå alene med disse følelser, hvilket både skyldes at anbringelsen af et barn er forbundet med tabu og stigma, men også at det kan være vanskeligt for forældrenes omgivelser at forstå de problematikker og følelser, der knytter sig til anbringelsen.

FORMÅL

I projektet Forældre i Fokus afprøves og udvikles metoder til at skabe de bedst mulige betingelser for positive, bæredygtige forandringer hos forældre til

anbragte børn via deltagelse i netværksgrupper med mulighed for fagprofessionel sparring og rådgivning i lokale støttegrupper.

Gruppernes overordnede formål er således at støtte forældrene i deres situation samt at give dem redskaber, der fremmer deres muligheder for at involvere sig i deres børns liv og reducerer det konfliktniveau, der ofte præger deres situation og sager.

MÅLGRUPPE

Målgruppen for netværksgrupperne er forældre til anbragte børn, hvis børn er anbragt efter Servicelovens §52 og §58. Deltagere er rekrutteret gennem FBU, §54, sagsbehandlere, jobkonsulenter, sociale medier, henvendelser på baggrund af artikel om projektet, mm. Dertil er en netværksgruppe blevet afviklet i samarbejde med Den Miljøterapeutiske Organisation. Visitation til netværksgrupperne sker på baggrund af en indledende forsamtale med gruppernes facilitatorer.

PROJEKTETS OPBYGNING OG ORGANISERING

Projektet er et metodeudviklingsprojekt bestående af tre faser: En udviklings-, interventions- og opfølgingsfase.

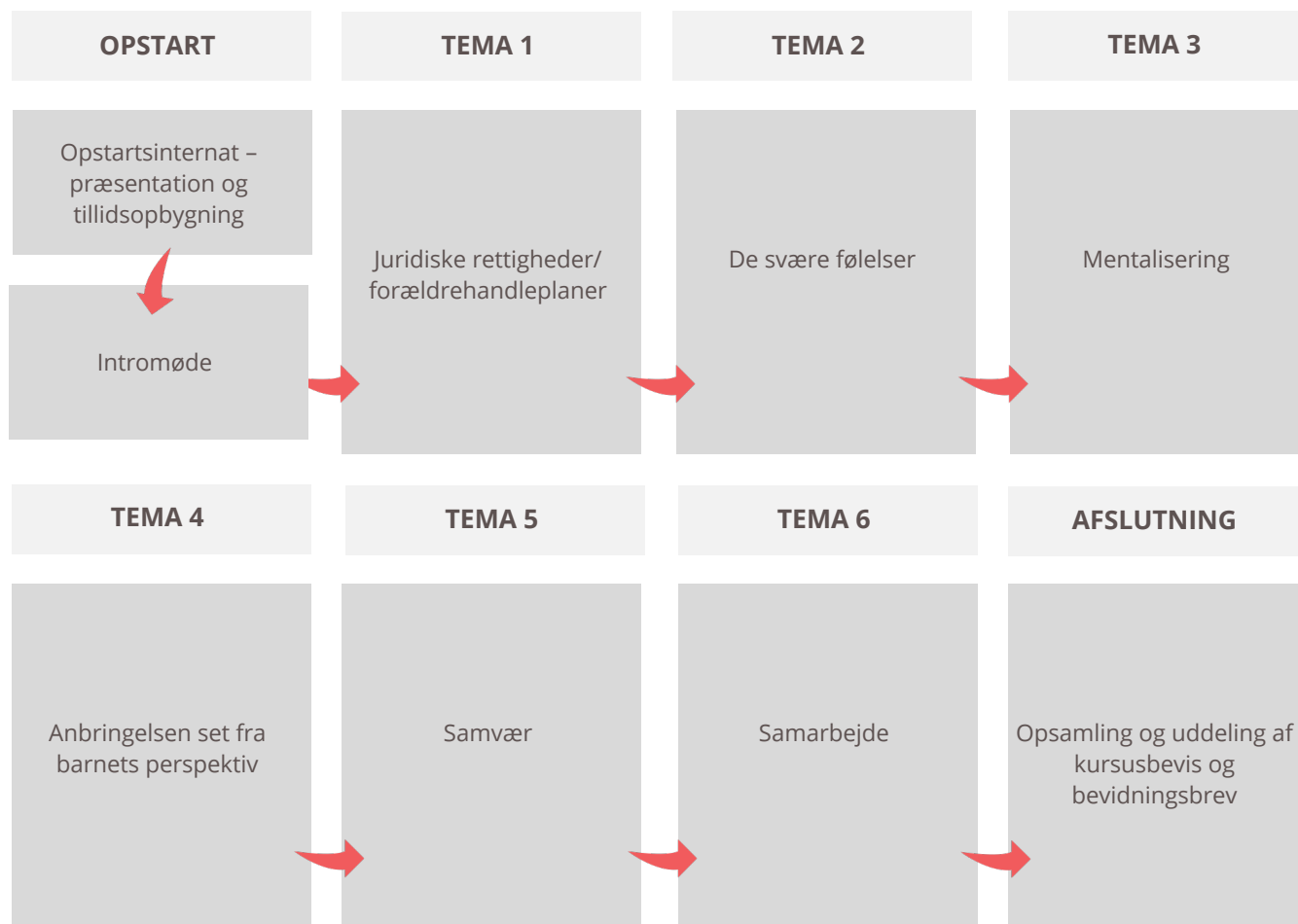
Til projektet har været tilknyttet en styregruppe og en følgegruppe bestående af relevante faglige kapaciteter, der har bidraget med faglig sparring undervejs.

PROJEKTPERIODE OG FINANSIERING

Projektet er 3-årigt og afvikles i perioden 2020 - 2023. Det gennemføres af FBU – ForældreLANDSforeningen med økonomisk støtte fra VELUX FONDEN.

OVERBLIK OVER FORLØB I NETVÆRKSGRUPPER

Figuren visualiserer opbygningen af et forløb i en netværksgruppe. Som en start på forløbet mødes deltagerne på et opstartsinternat, hvor de lærer hinanden at kende og opbygger tillid til gavn for resten af forløbet. Herefter deltager de i et intromøde og seks tematiske gruppemøder. Som afslutning mødes deltagerne til en opsamling på forløbet, hvor de modtager et kursusbevis og et bevidningsbrev. Et samlet gruppeforløb strækker sig over ca. 6 måneder.

LOKALITETER FOR NETVÆRKSGRUPPER

Projektets netværksgrupper har været afholdt i Næstved, Nykøbing Falster, København, Roskilde og Holbæk.

HVAD ER EN NETVÆRKSGRUPPE?

DELTAGERE OG SAMMENSÆTNING

En netværksgruppe består af op til 8 deltagere, som alle er forældre til anbragte børn. Både mødre og fædre kan deltage i gruppen, og forældre kan vælge at deltage som par eller alene. Sammensætningen af deltagere i netværksgrupperne har i projektperioden været bred, fx hvad angår antallet af anbragte børn, de anbragte børns alder, tidspunktet for anbringelse, anbringelsestype, anbringelsesårsag, mm.

MØDESTRUKTUR

Netværksgruppemøderne er af tre timers varighed og finder sted cirka en gang hver tredje uge. Alle møder indledes med fællesspisning efterfulgt af et oplæg om dagens aktuelle tema og afsluttes med tid til fælles snak og refleksion blandt deltagerne. Møderne er således bygget op omkring en fast og genkendelig struktur.

MØDEFACILITERING

Netværksgruppemøderne afvikles i et samarbejde mellem to facilitatorer med socialfaglig baggrund. Tilstedeværelsen af to facilitatorer vurderes som værende central på grund af de mange komplekse følelser, som er på spil for målgruppen. Med to facilitatorer er det muligt på én gang at holde fokus på afviklingen af gruppemødet, samtidig med at der kan rettes en stor opmærksomhed mod deltageres reaktioner og håndteringen af disse undervejs.

TEMATISK INDHOLD

Netværksgruppemødernes tematiske indhold er fastlagt med afsæt i facilitatorernes viden og praksiserfaring, fokusgruppeinterviews med fagprofessionelle i berøring med målgruppen samt en omfattende deltagerinvolvering i projektets udviklingsfase. Gruppernes tematiske indhold er blevet evalueret og tilpasset løbende på baggrund af deltageres feedback, så konceptet kunne skærpes og størst muligt udbytte af deltagelsen kunne sikres.

PRINCIPPER FOR SAMTALE

Da netværksgruppedeltagerne har mange følelser på spil og meget på hjerte, involveres de ved opstarten af forløbet i udarbejdelsen af en samarbejdsaftale. Aftalen udstikker retningslinjer for samtalerne i gruppen og bidrager til at sikre, at alle deltagere kan komme til orde.

OPFØLGNING OG LØBENDE KONTAKT

Mellem gruppemøderne opsamler facilitatorerne telefonisk blandt alle deltagere. Formålet er først og fremmest at sikre, at ingen deltagere lades alene med spørgsmål eller vanskelige følelser opstået som følge af det forudgående møde. Formålet med opfølgningen har derudover været at sikre feedback til udviklingen af konceptet. Udover opfølgningen er facilitatorer og deltagere i kontakt efter behov, eftersom facilitatorerne står til rådighed for sparring og spørgsmål mellem møder.

KORT OM EVALUERINGEN

EVALUERINGENS FORMÅL OG METODER

EVALUERINGENS FORMÅL OG INDHOLD

Forældre i Fokus er blevet fulgt gennem hele projektperioden af ekstern evaluator, SocialRespons. Nærværende evalueringsrapport er blevet udarbejdet ved projektets afslutning.

Evalueringen er blevet gennemført som en kombineret proces- og virkningsevaluering, som med afsæt i projektets mål og succeskriterier har undersøgt virkninger og værdiskabelse af projektet. Centrale spørgsmål, evalueringen skal besvare, er:

- Hvordan lykkes projektet med at **udvikle et koncept** for netværksgrupper til forældre til anbragte børn, der imødekommer forældrenes behov og tilgodeser forældrenes perspektiver?
- Hvilke erfaringer gør projektet med **muligheder og barrierer** i forbindelse med netværksgrupper til forældre til anbragte børn, og hvordan medtænkes dette i udviklingen af tilbuddet?
- Hvordan oplever målgruppen af forældre til anbragte børn deres **udbytte af at indgå i en netværksgruppe**, og hvilken **værdiskabelse** ser de, at netværksgruppen har?
- Hvordan lykkes projektet med at udvikle et **bæredygtigt koncept**, der efterfølgende vil kunne **forankres og leve videre**?

ANVENDTE METODER I EVALUERINGEN

SPØRGESKEMAER

Forældrene har ved opstart og afslutning udfyldt spørgeskemaer bl.a. med henblik på at kunne måle progression blandt deltagerne.

INTERVIEWS

Dybdegående interviews er gennemført med forældre ved afslutningen af samtlige forløb. Netværksgruppernes facilitatorer er blevet interviewet midtvejs og ved projektets afslutning.

OBSERVATION

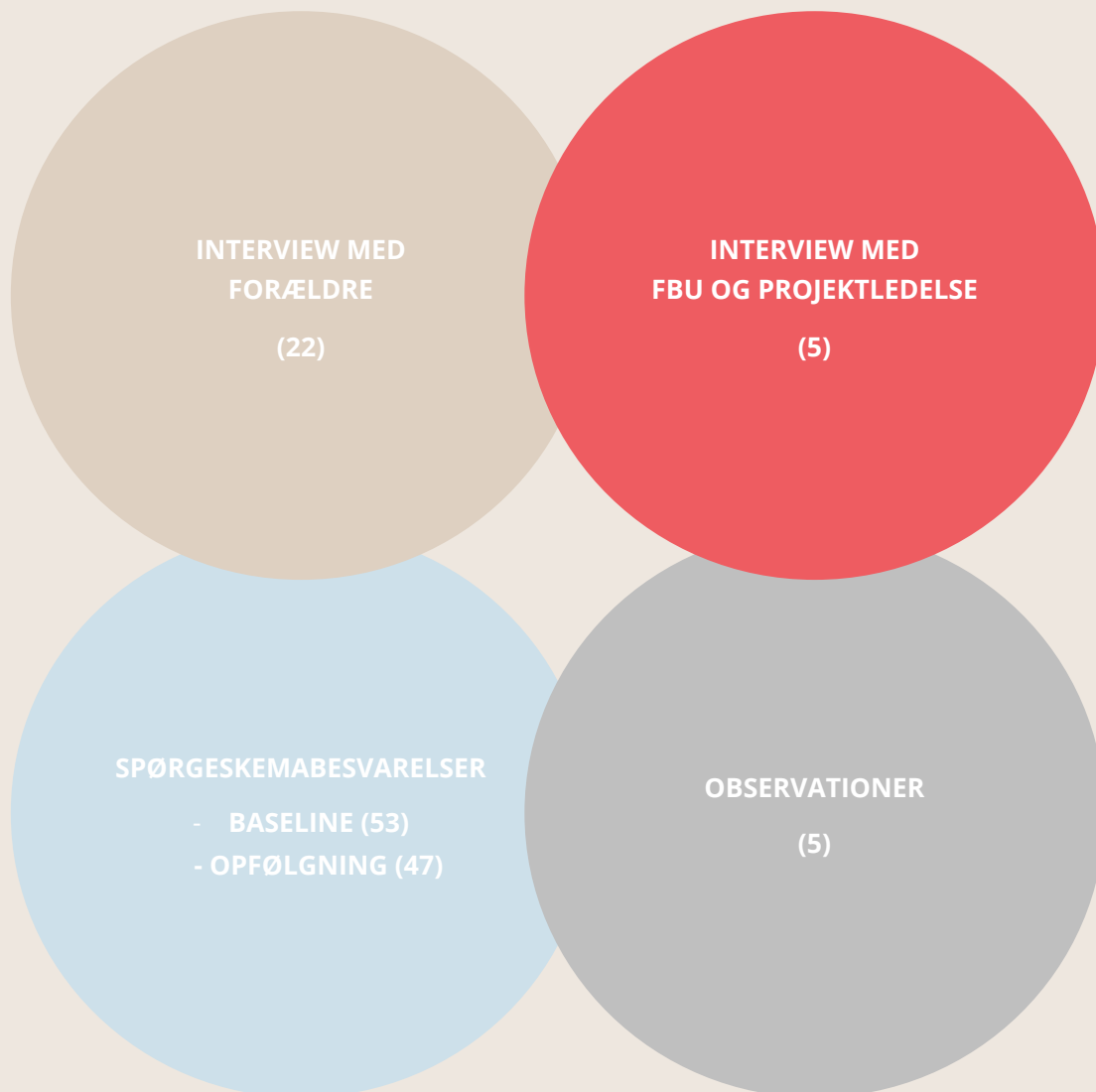
Evaluator har deltaget i gruppemøder som observatør for at opsamle viden om gruppedynamikker og forældrenes modtagelse af de valgte tematikker.

PROJEKTETS EGNE MATERIALER

Projektets egne materialer dækker bl.a. over en logbog udfyldt månedligt af projektledelsen, registreringer af fremmøde og dokumentation af forældreinddragelsesprocesser.

EVALUERINGENS DATAGRUNDLAG

VURDERING AF FORLØB OG NETVÆRKSGRUPPER

FORÆLDRENES MOTIVATION FOR DELTAGELSE I FORLØBET

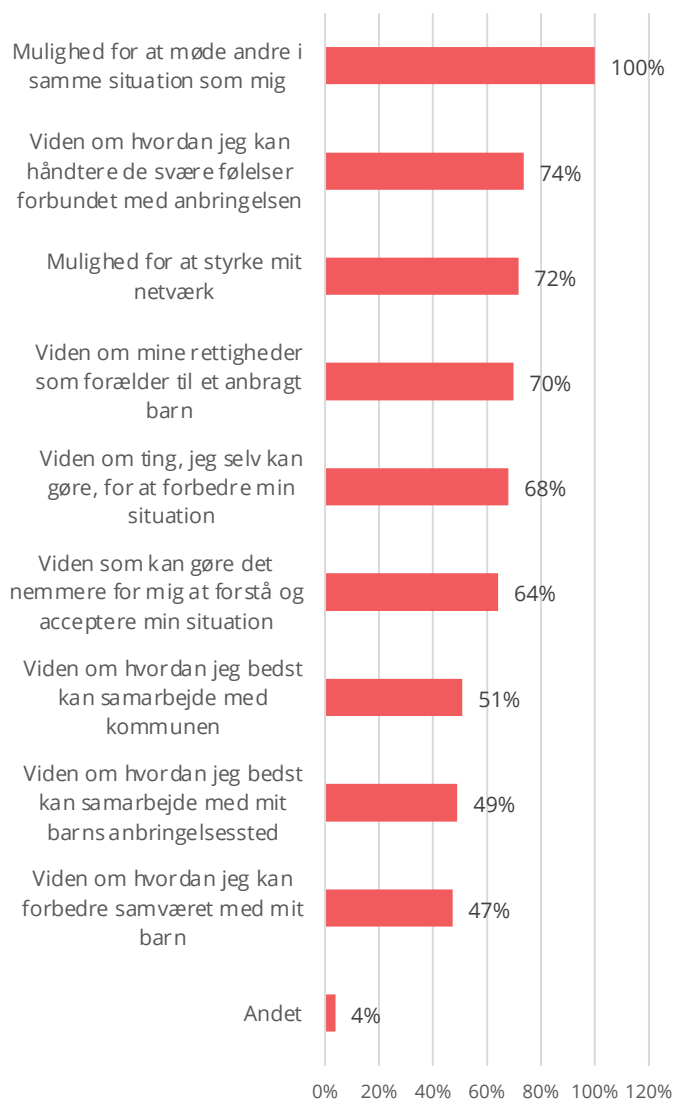
Mange af forældrene føler, at de befinder sig i en situation, hvor de 'sidder fast', er på 'dybt vand' eller 'ved at drukne'. Disse følelser gør, at forældrene går ind i forløbet med en stor åbenhed overfor at modtage viden og redskaber, der kan bidrage til en ændring af deres følelser og situationen, de befinder sig i.

***"Jeg havde allermest fokus på at få noget viden og nogle gode redskaber i forhold til at klare mig igennem denne her situation, for det er en megasvær situation at være i, og man føler sig ude på dybt vand. Så for mig handlede det om at få nogle redskaber til at komme videre"* – deltager i Forældre i Fokus**

For samtlige forældrene er en stor motivation for deltagelsen i netværksgruppen at møde andre forældre til anbragte børn. Ønsket om at møde andre i samme situation hænger sammen med det store tabu, som er forbundet med at have et anbragt barn, og som også medfører, at forældrene har erfaringer med at blive dømt af omgivelserne og blive valgt fra. I tråd hermed oplever størstedelen af forældrene at blive mødt af manglende forståelse, hvis de vælger at åbne sig op om deres situation, hvorfor de føler sig alene og er begyndt at udvise stor varsomhed overfor, hvem de vælger at tale med om anbringelsen.

***"Når man får sit barn anbragt, kan man godt føle, at man er helt Palle alene i verden, fordi selvom man måske har en omgangskreds, så kan de ikke sætte sig ind i, hvad det vil sige at have et barn anbragt udenfor hjemmet"* – deltager i Forældre i Fokus**

Hvad vil du gerne have ud af at deltage i netværksgruppen? Pct. (n = 53)

FORÆLDRENES VURDERING AF FORLØBET

TILFREDSHED MED DELTAGELSE

Forældrene udviser stor tilfredshed med at indgå i netværksgruppeforløbet, ligesom de forud herfor har følt sig godt informeret om, hvad de kunne forvente.

- 91 pct. har følt sig godt forberedte på, hvad de kunne forvente af deltagelsen i gruppen
- 95 pct. har været tilfredse eller meget tilfredse med deltagelsen i gruppen
- 96 pct. vil anbefale andre forældre til anbragte børn at deltage i en netværksgruppe.

Forældrenes tilfredshed hænger tydeligt sammen med en oplevelse af overensstemmelse mellem motivationen for deltagelse og det faktiske udbytte af deltagelsen.

EN TRYK START

Opstartsinternatet, der kickstarter gruppeforløbet, opleves af deltagerne som en god og tryk start i gruppen.

- 100 pct. vurderer opstartsinternatet som værende godt eller meget godt.

Opstartsinternatet muliggør, at forældre og facilitatorer lærer hinanden hurtigere at kende, hvilket skaber tryk om deltagelsen i det videre forløb og sikrer plads til fokus på læring. Opstartsinternatet spiller desuden positivt ind på forældrenes lyst til videre deltagelse ved, at de her har god tid til at fornemme facilitatorernes tilgang til dem som forældre til anbragte børn samt hvilke intentioner, der ligger bag konceptet.

FORSAMTALE OG DELTAGERINVOLVERING

Det betyder meget for forældrenes tryk ved at indgå i netværksgruppen, at de forud for deltagelsen er til forsamtale med facilitatorerne, som spørger ind til deres situation og behov. Forældrene udtrykker desuden stor glæde ved, at facilitatorerne løbende efterspørger deres vurderinger af de temaer, som bringes op i gruppen, og bruger denne viden til at justere forløbet. Samlet set bidrager forsamtalen og den aktive inddragelse af deltagerperspektiver til forældrenes oplevelse af, at de i gruppen bliver set og hørt.

"Mira og Line har taget sig rigtig godt af os, og det har gjort meget, at de har levet sig ind i tingene, og også at de efter møderne har ringet rundt og spurgt, hvordan det går, og hvad vi fik ud af den sidste session. Om man har tænkt over noget, og taget noget med man kan bruge. Opfølgningen har virkelig været god. Også så man ved: 'Du er sgu ikke alene. Du er ikke bare efterladt'. Der er hele tiden blevet fulgt op på tingene"

- deltager i Forældre i Fokus

EN GOD FORM

Formen og den faste struktur på møderne, med oplæg, spørgetid og fælles refleksion over det aktuelle tema, vurderes af forældrene som god. Mange forældre efterspørger imidlertid øget tid til den fælles refleksion, som kan understøtte oversættelsen mellem læring og deres egen situation, samt generelt mere tid til at tale mere i dybden om egne sager. Begge dele skal forstås i lyset af forældrenes glæde ved at deltage.

FORÆLDRENES VURDERING AF GRUPPEN

STEMNING OG TRYGHED I GRUPPEN

Forældrene føler sig trygge i netværksgruppen og vurderer stemningen i gruppen positivt.

- 94 pct. har oplevet stemningen i gruppen som god eller meget god
- 88 pct. har i høj eller meget høj grad følt sig trygge til at tale åbent og vise følelser

Til trods for deltagernes forskelligheder er det lykkedes med netværksgrupperne at skabe et forum, hvor stemningen opleves som god, og hvor forældrene føler sig trygge til at tale frit og vise sårbarhed overfor hinanden. Stort set alle forældre oplever, at gruppens samarbejdsaftaler overholdes, samt at disse bidrager til, at deltagerne udviser respekt overfor hinanden og er opmærksomme på opretholdelsen af en god tone.

RELATIONEN MELLEM DELTAGERE

Forældrene vurderer relationen til de øvrige deltagere positivt eller neutralt.

- 90 pct. oplever relationen til de andre deltagere som god eller meget god

Grundet fx medlemskab af FBU kender nogle forældre hinanden i forvejen og betegner hinanden som venner. Andre forældre opnår igennem gruppen nye forbindelser og venskaber, hvorfor 53 pct. af deltagerne også helt sikkert regner med at holde kontakt med en eller flere deltagere efter endt forløb.

RELATIONEN TIL GRUPPENS FACILITATORER

Forældrene oplever en særdeles god relation til netværksgruppens facilitatorer, der formår at få dem til at føle sig set og hørt.

- 100 pct. har oplevet relationen til facilitatorerne som god eller meget god

Uden undtagelse beretter alle deltagere om en god relation til netværksgruppens facilitatorer, der beskrives som indsigtsfulde, empatiske og anerkendende, og opleves som et velkoordineret team med et oprigtigt ønske om at lære deltagerne og deres situation at kende.

Forældrene fremhæver facilitatorernes evne til at komme ind på livet af deltagerne samt deres store opmærksomhed på at skabe tryghed i gruppen og tage hånd om deltagernes forskellige reaktioner. Den gode relation til facilitatorerne kommer også til udtryk ved, at 64 pct. af forældrene har benyttet muligheden for at søge råd og sparring mellem møderne, ligesom flere ser facilitatorerne som nogle, de vil kunne kontakte fremadrettet, hvis behovet opstår.

” Da jeg mødte dem, så synes jeg, at de var dejligt nede på jorden og rigtig forstående og lyttende. Det gjorde, at jeg blev rigtig tryk ved dem og kunne forklare hvad min situation var. Det var alfa og omega, at det var, som det var. At de gerne ville lære os at kende som mennesker. For så blev man tryk ved situationen og kunne mærke, at det var noget de virkelig brændte for”

- deltager i Forældre i Fokus

UDBYTTE

OM DELTAGERNE OG MÅLGRUPPEN FOR DELTAGELSE

DELTAGERKARAKTERISTIKA

Alle deltagere i netværksgrupperne er forældre til anbragte børn, hvoraf de fleste er anbragt med tvang og nogle med samtykke. Deltagerne er overvejende enlige mødre, mens enkelte enlige fædre og forældrepar også er at finde blandt deltagerne.

- Næsten alle deltagere er mellem 20 og 50 år, mens overvægten af deltagere er mellem 41-50 år (47 pct.).
- Majoriteten af deltagerne har 1-2 børn (91 pct.) og for de fleste gælder det, at de har et enkelt barn anbragt uden for hjemmet (74 pct.).
- 40 pct. af deltagerne er i arbejde, mens det for en del af de øvrige deltagere gælder, at de er på førtidspension (21 pct.), sygemeldt (17 pct.) eller i forløb, som har til formål at afklare eller udvikle deres arbejdsevne.

Sammensætningen af deltagere i netværksgrupperne har i projektperioden været bred, fx hvad angår antallet af anbragte børn, de anbragte børns alder, tidspunktet for anbringelse, anbringelsestype, anbringelsesårsag, mm. Deltagerne i netværksgrupperne er derfor meget forskellige og bærer forskellige historier med sig.

Da der ikke er en samlet målsætning for deltagelse i gruppen, er det individuelt, hvad der motiverer forældrenes deltagelse, og hvad de får ud af forløbet. Facilitatorernes oplevelse er, at de forældre, der størst udbytte af deltagelsen og kan udfordres mest, er kendetegnet ved psykosociale problemstillinger.

REKRUTTERING

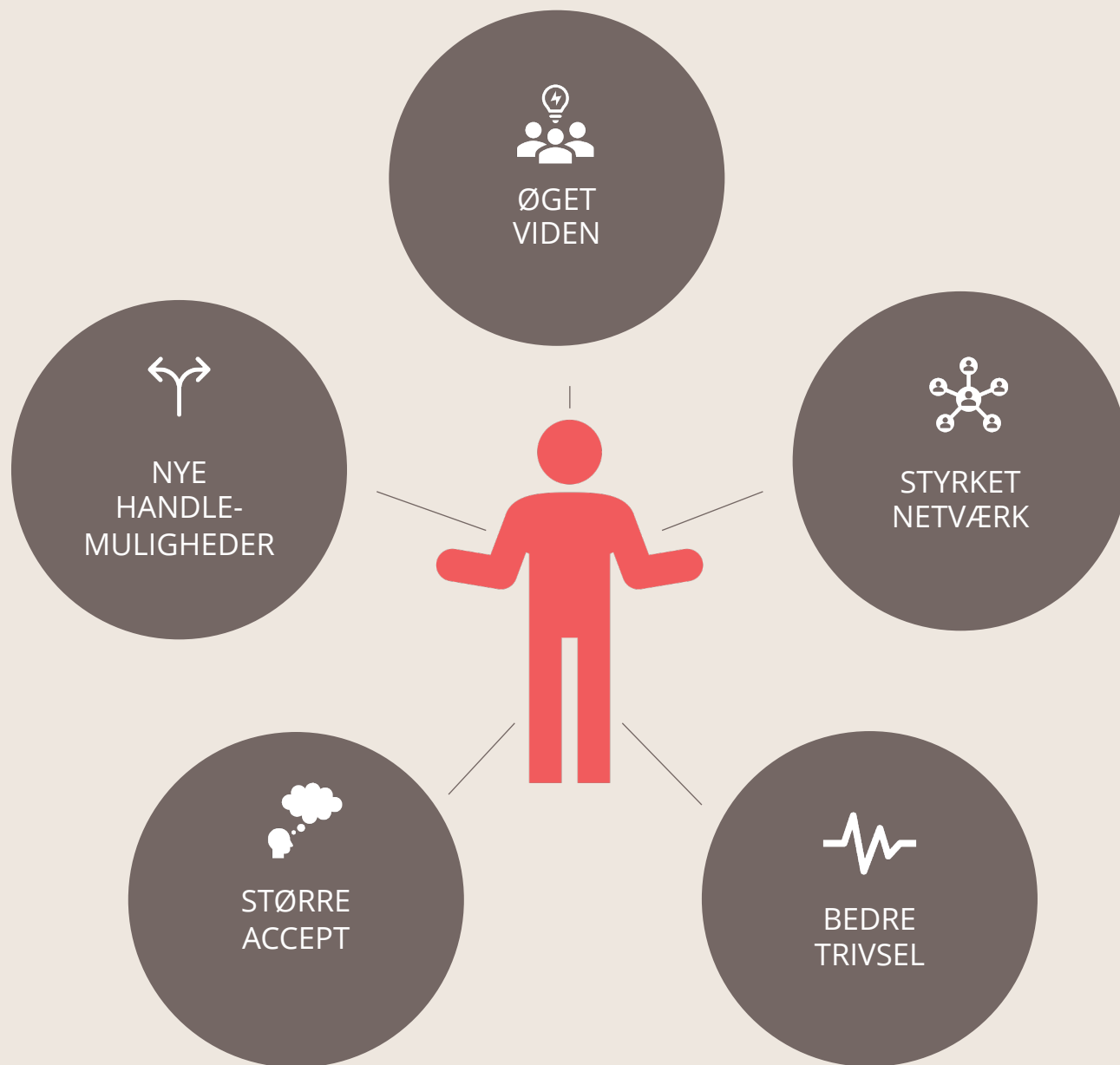
Forældre til anbragte børn betegnes som en målgruppe med mange komplekse problemstillinger, der er svær at rekruttere og mobilisere. Da forældrene samtidig ikke er registreret et samlet sted, er der i projektet brugt meget tid på at finde frem til målgruppen og skabe tryghed om deltagelsen gennem indledende samtaler. Tid som senere har vist sig at være en afgørende investering, idet forældrene er vedblevet at komme, ligesom den viden, der her etableres om familierne, kan bruges aktivt til at sikre en dialog, der er relevant for gruppedeltagerne.

ET UDTALT BEHOV

“Ved alle de forældre, vi har talt med, er vi i 100% af tilfældene blevet bekræftet i, at de ikke får den støtte, de har brug for. Det er simpelthen så minimalt, hvilken støtte de tilbydes taget i betragtning, hvor voldsom en foranstaltning, de er udsat for. Vi skal ikke gøre os til herre over, om deres børn skal anbringes eller ej, men vi kan godt forholde os til, hvordan man behandler mennesker” – facilitatorer i Forældre i Fokus

Både forældre og facilitatorer peger på et stort behov for støtte i forbindelse med et barns anbringelse. I dag findes imidlertid primært tilbud om tilknytning af en §54-støtteperson, og undersøgelser viser, at denne støtte ikke altid bevilges af kommunen i praksis (Ankestyrelsen 2021). Tilbuddet imødekommer desuden ikke forældrenes behov for at møde andre i samme situation, ligesom det ikke indebærer at ruste forældrene til at skabe forandringer i deres situation.

FORÆLDRENE'S UDBYTTE AF DELTAGELSE I NETVÆRKSGRUPPER

ØGET VIDEN

STORT LÆRINGSUDBYTTE

Forældrene oplever generelt et stort læringsudbytte af at indgå i netværksgruppeforløbet, og for langt de fleste gælder det, at de opnår ny viden om de temaer, der bringes op på gruppemøderne.

Eksempler på øget viden er, at:

- 64 pct. har fået øget viden om deres rettigheder som forældre til et anbragt barn
- 71 pct. har fået øget viden om, hvordan konflikter kan påvirke deres barn
- 66 pct. har fået idéer til at løse konflikter forbundet med anbringelsen af deres barn på en ny måde
- 76 pct. har fået viden, som kan gøre det nemmere at håndtere svære følelser forbundet med anbringelsen
- 70 pct. har fået øget viden om, hvad de selv kan gøre for at forbedre deres situation.

Se også figur side 22.

ØGET VIDEN OM SYSTEM OG RETTIGHEDER

Flere forældre fremhæver, at de i netværksgruppen har opnået en mere grundlæggende viden om, hvordan 'systemet' arbejder og fungerer. Det har både været en hjælp for forældrene til at forstå deres rettigheder og muligheder, men også til at forstå, hvordan specifikke procedurer er bestemmende for, sagernes forløb,

hvilket for flere forældre har bidraget til en forståelse af, at sagsgangen og kommunens tiltag i sagen ikke skal opfattes personligt.

***"Jeg har fundet ud af, at det ikke kun var mig der følte, at min sagsbehandler hadede mig. Det lyder så banalt, men det har fyldt så meget hos os alle sammen. Så jeg er holdt op med at tage det personligt"* – deltager i Forældre i Fokus**

Af interview med forældre fremgår også eksempler på, hvordan de gennem netværksgrupperne er blevet opmærksomme på deres ret til en §54-støtteperson, som er uafhængig af kommunen og fx kan støtte dem i samarbejdet med sagsbehandler og anbringelsessted og hjælpe dem med at forberede sig til møder og læse og forstå skriftligt materiale om barnet.

***"Jeg havde ellers prøvet at søge efter hjælp på nettet, men jeg var ikke klar over, at jeg kunne få en §54, og hvad jeg ellers kunne få hjælp til. Line [facilitator] rådede mig til at ringe til kommunen og få en §54. Så nu har vi fået det, og nu skal vi til at blive lidt klogere. Vi er slet ikke blevet informeret om vores rettigheder, og vi skulle have haft en §54 for lang tid siden. Så der er mange ting, jeg er blevet klogere på gennem netværksgruppen"* – deltager i Forældre i Fokus**

Forældrene giver udtryk for, at de både øger viden om systemet og deres rettigheder via gruppens facilitatorer, men også ved at høre om de øvrige deltagers praksiserfaringer og sagsforløb.

MENTALISERING

Forældrenes situation spiller ind på vurderingen af de enkelte temaers brugbarhed og relevans. Temaet omkring mentalisering er dog tydeligvis det tema, som flest forældre finder brugbart, mens de samtidig giver udtryk for, at det er det tema, der er sværest at forstå.

Forældrene oplever, at viden om mentalisering er essentielt, da mentalisering er et centralt begreb i kommunens sprog, der går igen ved møder med fagpersoner og bliver brugt i rapporter og undersøgelser i forbindelse med barnets anbringelse. Mange forældre fortæller, at de hidtil har haft vanskeligt ved at forstå begrebet, mens den nye viden fra gruppen har hjulpet dem til forståelsen heraf og tilmed givet dem viden om, hvordan de aktivt kan træne deres mentaliseringsevne.

***"Jeg ville godt have haft endnu mere om mentalisering, for det bruger kommunen tit: 'Du mentaliserer ikke nok'. Men de uddyber ikke, hvad det er, og vi står jo bare og tænker: 'Hvordan gør vi lige?' og 'Hvordan kan jeg ændre det?'. For jeg er jo villig til at gøre næsten alt, men hvis jeg ikke ved hvad det er, så kan jeg jo ikke ændre det"** – deltager i Forældre i Fokus*

BARNETS PERSPEKTIV OG DE SVÆRE FØLELSER

Mange forældre fremhæver oplægget fra De Anbragtes Vilkår, da oplægsholdernes fortællinger om deres erfaringer med at være anbragt giver viden fra et nyt perspektiv og sætter refleksioner i gang. Flere forældre

udtrykker, at selvom det er hårdt at høre de tidligere anbragtes historier, så har det en stor betydning at se, at de, trods deres tunge bagage, har formået at tage en uddannelse og er kommet godt videre i livet. Oplægget taler desuden ind i forældrenes bekymringer og mange svære følelser ved bl.a. at lade dem forstå, at de forbliver vigtige i barnets liv, selvom barnet er anbragt.

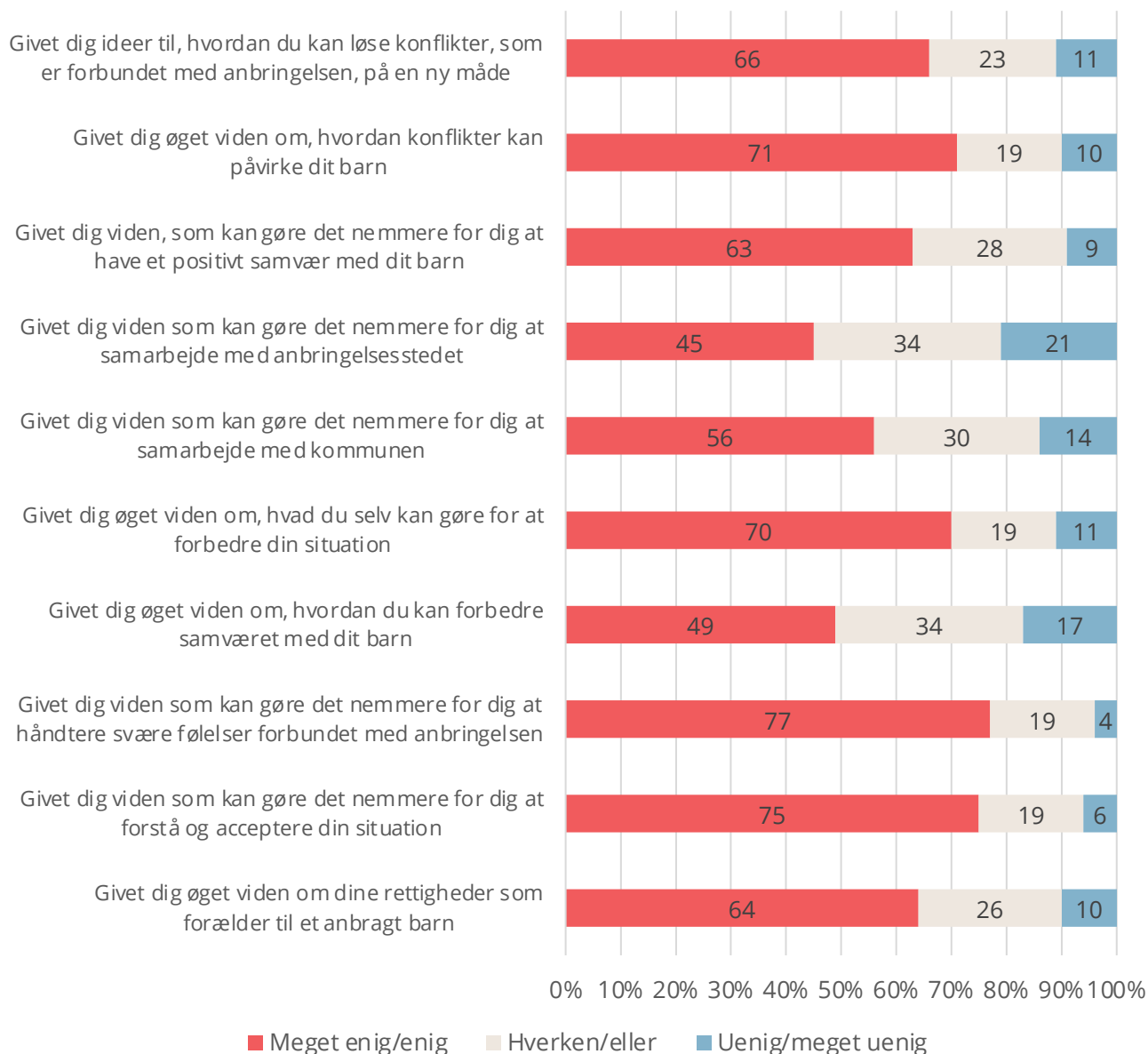
***"Nogle gange har jeg tænkt: 'Gad vide hvordan min datter vil se på mig, når hun bliver ældre?' Og der var en af dem, der sagde: 'Jeres børn vil altid elske jer, også selvom de er anbragt'. Og jeg tænkte: 'Gud, det var jeg slet ikke klar over'. Det betød meget at få det at vide, for man kan godt være bange for, at når barnet ikke bor hjemme, så glemmer det alt om sine rødder og sine forældre"** – deltager i Forældre i Fokus*

SAMARBEJDE OG SAMVÆR

Temaerne om samarbejde og samvær giver forældrene indsigt i, hvordan de kan kommunikere og agere, så de mange svære følelser ikke kommer til at stå i vejen for et konstruktivt samarbejde med kommune og opholdssted eller gode timer sammen med barnet under samvær. Flere forældre fortæller, hvordan de aktivt har gjort brug af den nye viden allerede undervejs i forløbet og kan mærke positive effekter heraf.

***"Jeg har prøvet at bruge min retorik anderledes, og det er måske også derfor, at mit samvær er øget så meget, fordi kommunen kan mærke, at det er et samarbejde i stedet for et modspil"** – deltager i Forældre i Fokus*

**Er du enig eller uenig i, at forløbet i netværksgruppen har givet dig...? Pct.
(n = 47)**

“Vores ønske er jo at få vores barn hjem, så vi vil jo gøre alt for at have mennesker omkring os, der kan støtte op omkring os. Og så har vi jo fundet ud af, at kommunen og pædagogerne bruger et sprog med ord som arousal og mentalisering. Et sprog, som man er nødt til at vide noget om, for at man kan være med i deres snakke og læse deres rapporter. Så det har været meget givende for os at få noget teoretisk ind over, så vi forstår, hvad det er, og sagsbehandlerne ikke bare taler hen over hovedet på os”

– deltager i Forældre i fokus

NYE HANDLEMULIGHEDER

VIDEN OG REDSKABER TIL AT HANDLE ANDERLEDES

I forældrenes fortællinger lægger de vægt på, at læring og konkrete værktøjer fra netværksgrupperne klæder dem på til at tænke anderledes om deres situation og gribe velkendte problematikker an på nye måder.

Oplevelsen af øgede handlemuligheder har en meget stor betydning for forældrene, idet mange føler sig fastlåste i deres deres situation og mangler viden om, hvordan de kan komme videre. Både med deres tanker og følelser, men også med selve deres anbringelsessag.

”Man sidder bare i det samme hul og ved ikke, om man er på vej længere ned ad eller på vej op ad. Så er det jo godt, at man kan få viden og råd til, hvad man så kan gøre” – deltager i Forældre i Fokus

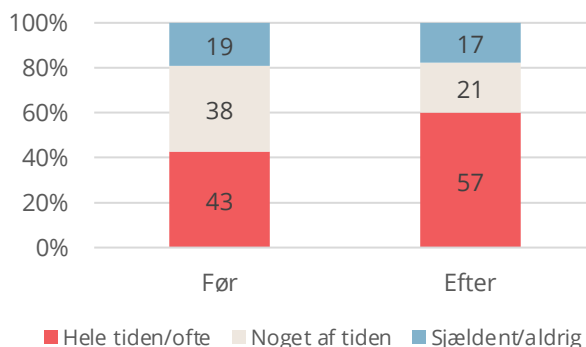
ØGET HANDLEKRAFT OG LYST TIL FORANDRING

- 51 pct. har ændret konkrete ting i måden, de håndterer at være forældre til et anbragt barn
- 43 pct. har fået lyst til at skabe forandring i deres håndtering af situationen

Progressionsmåling og interviews viser, at forældrenes handlekraft øges i takt med de nye handlemuligheder, deltagelsen i netværksgruppen åbner op for. Den øgede handlekraft kommer bl.a. til udtryk som en styrket tro på, at de kan klare ting lige så godt som andre samt en styrket tro på, at de kan gøre noget for at ændre på vigtige ting i livet. Ved afslutningen af netværks-

grupperne er det således allerede omkring halvdelen af deltagerne, der har foretaget konkrete ændringer i måden, de håndterer at være forældre til et anbragt barn, mens mange har fået lyst til at skabe forandring.

Tro på ændre vigtige ting i livet. Pct.
(n = 47)

Af forældrenes fortællinger fremgår det, at de øvrige deltageres historier udgør en stor inspirationskilde til nye måder at handle på. Eksempler på dette er bl.a. en deltager, der er begyndt at invitere sig selv på kaffemøder på barnets opholdssted, og en deltager, der er begyndt at stille flere spørgsmål til sagsbehandleren for at holde møderne konstruktive.

”Når vi begyndte at vidensdele, kunne man virkelig bruge det til noget. Jeg blev inspireret til at begynde at stille spørgsmål til sagsbehandleren i stedet for at angribe, og så var reaktionen fra sagsbehandleren pludselig en helt anden” – deltager i Forældre i Fokus

“Jeg er blevet mere opmærksom på: Hvordan er der inde i min søns hoved, og hvordan oplever han sin anbringelse? Jeg har været meget bekymret, og han er ikke så god til at give udtryk for, hvad der rører sig indvendigt. Jeg er blevet bedre til at tale med ham om det, og jeg føler mig bedre rustet til at tage fat i nogle ting, som jeg måske har svært ved at tale med min søn om. Til at spørge ind til ham” – deltager i Forældre i fokus

ALENE SAMMEN MED ANDRE

- 92 pct. har som følge af deltagelsen fået en følelse af, at de ikke står alene med deres situation
- 72 pct. har oplevet, at netværksgruppen har styrket deres netværk

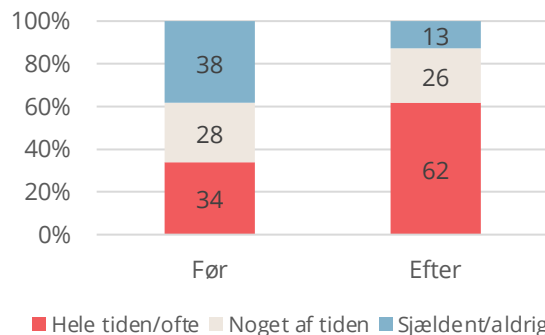
Deltagerne i netværksgrupperne oplever at få styrket deres netværk. I sammensætningen af grupperne er der lagt vægt på, at deltagerne bor i nærheden af hinanden, og for nogle forældre har deltagelsen udviklet sig til deciderede venskaber, ligesom mange forventer at holde kontakt efter endt forløb. Forældrene har imidlertid forskellige behov for at udvikle venskaber, og for mange er det væsentligste at være en del af et netværk med andre i samme situation som dem selv.

Flere forældre er skamfulde omkring anbringelsen og føler sig anderledes og stigmatiserede i en grad, at de isolerer sig og har vanskeligt ved at gå ud. Af samme årsag har det stor betydning for forældrene at opnå et netværk med andre i samme båd.

”Vi snakkede alle sammen i starten om, at det var som om, at det stod i panden på os, at vores barn var blevet anbragt, og at alle kunne se det på os, bare vi gik ned i Brugsen” – deltager i Forældre i Fokus

Forældrene fremhæver, at netværksgrupperne er med til at mindske deres følelse af anderledeshed og af at stå alene, ligesom grupperne skaber et rum for at tale om alle de svære følelser og komme af med nogle af de frustrationer, der knytter sig til anbringelsen.

Tæt på andre mennesker. Pct.
(n = 47)

Progressionsmålingen viser, at netværksgrupperne gør en markant forskel for forældrenes oplevelse af at være tæt på andre mennesker samt at have nogle at kunne dele deres tanker og bekymringer med (se også bilag 3).

OPBAKNING OG INSPIRATION

- 94 pct. er blevet inspireret af at høre om andre deltagers måder at tackle deres situation
- 83 pct. har oplevet, at de har haft mulighed for at kunne inspirere andre med egne erfaringer

Trods forskelligheder i forældrenes personligheder og omstændighederne omkring børnenes anbringelse, er det forældrenes vurdering, at de i netværksgrupperne møder forståelse og omsorg for deres situation. Derudover oplever de, at de får meget ud af at lytte til hinandens historier, ligesom de selv føler sig værdifulde ved at kunne inspirere andre med egne erfaringer.

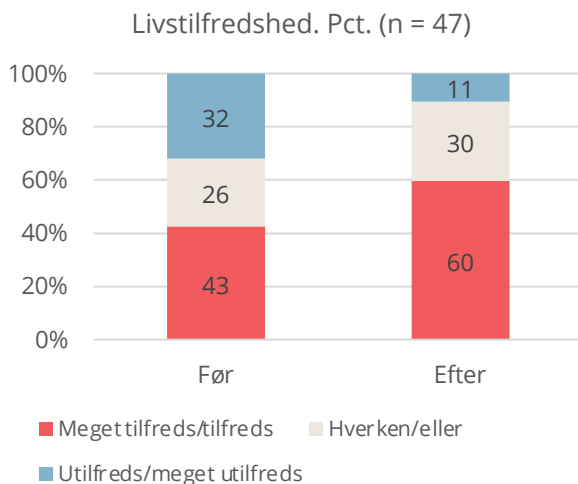
“Forskellen er jo, at vi er mere åbne overfor hinanden i gruppen, end vi er overfor andre. Vi pakker ikke noget ind, og vi kan få lov til at sige, hvad vi føler, og vi kan genkende de ting, hinanden fortæller, og så kan vi snakke om de ting. Man kan sige både gode og dårlige ting. I gruppen har jeg fået nogle nye bekendtskaber, som kan blive venner, og hvor vi kan gøre mere end bare det her sammen” – deltager i Forældre i fokus

BEDRE TRIVSEL OG PERSONLIG UDVIKLING

ØGET GENEREL TRIVSEL

Progressionsmåling og interview peger på en øget generel trivsel for mange af de forældre, der har gennemgået et forløb i netværksgrupperne. For en del af forældrene kommer den øgede trivsel til udtryk som et øget overskud af energi og fornyet interesse i ting og andre mennesker. Nogle forældre peger også på øget trivsel i form af bedre søvn og energi til at trække sig selv op, hvis tankerne kører i en negativ spiral.

"Jeg ved ikke, om mine børn kan mærke, at jeg har deltaget, men de er også meget små. Jeg tror, de kan mærke, at jeg er mere glad og lykkelig. Jeg er faktisk begyndt at sparke mig selv bag i og hive i mig selv, hvis jeg begynder at gå ned og får de dårlige tanker. Så er jeg begyndt at sige: 'Nej, ikke i dag, bare videre med de gode ting'. Jeg har fået det meget bedre, efter jeg har gået i gruppen" – deltager i Forældre i Fokus

PERSONLIG UDVIKLING

"Jeg har været i en proces gennem forløbet, og de andre i gruppen har også været i udvikling og på vej et bedre sted hen" – deltager i Forældre i Fokus

Forældrene fortæller, at de har opnået personlig udvikling gennem deltagelsen i netværksgruppen. Troen på egne forældrekompetencer synes nogenlunde uændret, mens progressionsmålingen viser en positiv udvikling i forældrenes oplevelse af at klare udfordringer godt og være lige så meget værd som andre (se også bilag 3).

Der observeres dermed en positiv forandring i forældrenes selvtillid, som bl.a. knytter an til det aktive valg om at gøre noget for at ændre sin situation, og til anerkendelse, de mødes med fra både facilitatorerne og de øvrige deltagere.

"Jeg har aldrig været i sådan et forløb, hvor jeg har deltaget og lært så meget, så jeg vil gerne give mig selv et skulderklap for at have deltaget. Jeg føler mig faktisk stolt over, at jeg har gennemført sådan et forløb og står på mållinjen i dag, og skal have overrakt kursusbevis" – deltager i Forældre i Fokus

I tråd med ovenstående citat giver forældre udtryk for, at forløbet i netværksgrupperne på forskellig vis har 'styrket dem' og gjort dem 'klogere på sig selv'. Her understreger de desuden, at det har en stor værdi, at deres udvikling er blevet bevidnet af andre og beskrives af facilitatorerne i bevidningsbrevet.

”Jeg har fundet ud af, at det er rart, at jeg ikke er den eneste i denne her situation, og der findes mange forældre, der oplever de her ting. Vi sidder alle sammen i den samme sorg. Jeg har fundet ud af, at jeg ikke skal frygte, at folk dømmer mig, og jeg er blevet bedre til at synes, at det ikke er pinligt længere. I dag ved jeg, at det ikke er møntet på mig og mine forældreevner, men møntet på at mit barn er alt for behandlingskrævende”

– deltager i Forældre i fokus

STØRRE ACCEPT OG FORSTÅELSE

ØGET ACCEPT AF ANBRINGELSEN

Netværksgrupperne tilvejebringer ikke en løsning på forældrenes grundlæggende problem, der handler om, at de ikke har deres børn hos sig. Dette er forbundet med mange svære følelser som fx sorg, savn, skam, vrede, frustration og afmægtighed.

”For os har deltagelsen også været et led i at prøve at acceptere situationen så godt, som man nu kan. Hvis man ikke accepterer det, så kan man heller ikke arbejde videre med anbringelsen” - deltager i Forældre i Fokus

Som det fremgår af citatet ligger en del af forældrenes motivation for deltagelse i netværksgrupperne i at komme til en større accept af deres situation, da de er bevidste om, at den manglende accept og mange af de svære følelser, der knytter sig til anbringelsen, kan udgøre en barriere for et konstruktivt samarbejde med både kommune og anbringelsessted.

- 75 pct. oplever, at forløbet i netværksgruppen har givet dem viden, som kan gøre det nemmere at forstå og acceptere anbringelsen af deres barn

Selvom deltagerne ved afsluttet forløb fortsat føler, at deres skæbne ligger i systemets hænder, så peger progressionsmåling og interviews begge i retning af en øget accept af anbringelsen som følge af forløbet.

”Jeg er kommet længere i min accept. På gode dage kan jeg acceptere det, og på mindre gode dage kan jeg godt bande lidt. Men en jeg er slet ikke der, hvor jeg var det første halvandet år efter anbringelsen, så på den måde er jeg på vej” - deltager i Forældre i Fokus

Forældrenes øgede accept hænger bl.a. sammen med den nyerhvervede viden om, hvordan systemet fungerer og træffer beslutninger, men også med at de ved at opnå nye perspektiver på deres sag har fået udfordret og nuanceret deres tænkning omkring anbringelsen.

”Jeg prøver at lade være med at sige, at det er kommunens skyld, at min datter ikke er her. Jeg har ikke accepteret, at hun ikke er hos mig, men jeg har ligesom accepteret, at det er det, som systemet vil have lige nu” - deltager i Forældre i Fokus

I den mere nuancerede tænkning ligger der også en forståelse af, at situationen omkring barnets anbringelse kan ændre sig, og at de som forældre – afhængigt af anbringelsesårsag – selv kan bidrage til at sagen udvikler sig i en ønsket retning. Det kan fx være ved, at de opnår en mere konstruktiv dialog omkring barnets fremtid, mere samvær med barnet eller tilladelse til at indtage bestemte roller/funktioner i barnets hverdag.

”Udover det normale samvær så har jeg nu også fået lov til at hente min datter, når hun skal til tandlægen og lægen, for der vil hun helst have, at det er mig. Så på den måde er vi jo nået rigtig langt. Jeg tror, at de kunne mærke, at jeg ændrede min adfærd og min tankegang på tingene, og så er det derfor jeg får lov til meget nu” - deltager i Forældre i Fokus

Den øgede accept, som mange forældre opnår gennem deltagelsen i netværksgruppen, er med til at nedbringe følelser af vrede og frustration og indgyder for nogle endda en form for optimisme i forhold til, at ‘tingene nok skal vende’.

Jeg synes, at det er vigtigt at tage viden og information til mig som mor til et anbragt barn, for det hjælper både mig, men det hjælper så sandelig også anbringelsesstedet, at vi er gode venner og samarbejder, og det hjælper min søn helt vildt meget, at der er en god stemning, og at han ikke oplever, at der er nogen, der er uvenner, eller at det skal være akavet, når jeg kommer, fordi jeg ikke magter en eller anden pædagog. Netværksgruppen burde være del af sådan en startpakke, man fik, når ens barn anbringes

- deltager Forældre i Fokus

Jeg er blevet bekræftet i, at det er hårdt, og at det også er sådan for andre. Hvis jeg ikke havde mødt de andre, havde jeg måske tænkt, at det var mig, der var noget i vejen med. Nogle af de ting, der fylder er faktisk de samme ting, selvom vi er forskellige

- deltager Forældre i Fokus

Jeg er begyndt at spørge meget mere ind til min datter. Så vi bruger det, vi har fået at vide i gruppen. Vi lytter til det, min datter siger, og prøver at respektere det. Vi prøver at vende tingene på en måde, så vi viser, at vi er interesserede i hende. Og så laver vi ting med hende for at nyde den tid, vi har

- deltager Forældre i Fokus

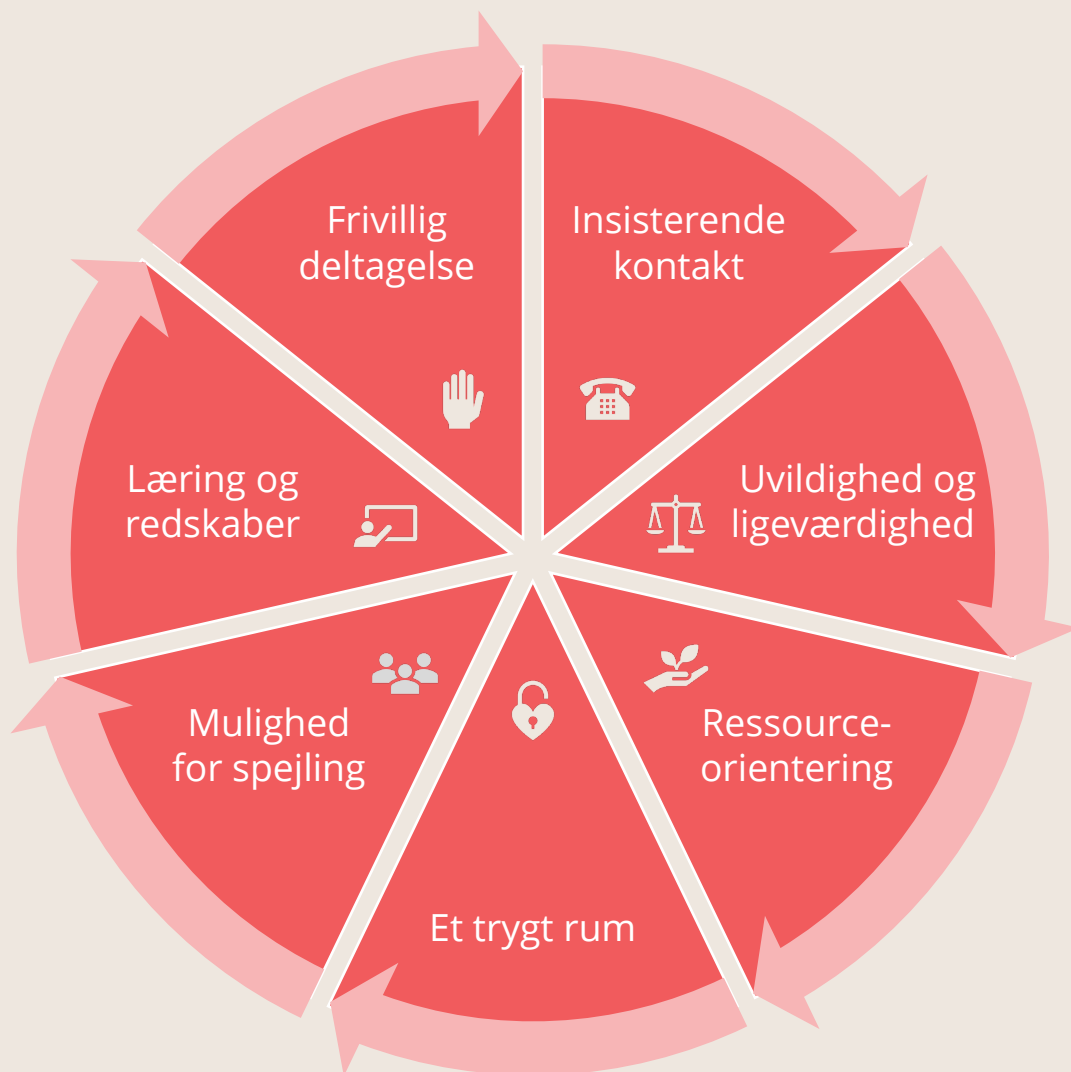
Jeg har fået lysten til at være den ultimative rollemodel for min søn. Jeg har taget uddannelse imens og har fået et andet syn på livets finurligheder

- deltager Forældre i Fokus

VIRKEMIDLER

VIRKEMIDLER I FORÆLDRE I FOKUS

Figuren visualiserer syv centrale virkemidler i indsatsen, som evalueringen har identificeret. Virkemidlerne dækker over de faktorer, som gør konceptet med netværksgrupper virksomt, og som dermed har en særlig stor betydning for deltagernes udbytte og indsatsens værdiskabelse.

LÆRING OG REDSKABER

Deltagerne udtrykker alle følelser af frustration og magtesløshed forbundet med anbringelsen af deres barn. Af samme grund tillægger de det stor betydning, at de gennem forløbet i netværksgruppen klædes på med viden og redskaber, som kan gøre dem klogere på deres situation og give dem konkrete idéer til ting, de kan afprøve med henblik på at skabe positive forandringer. For mange er læring og redskaber en central motivation for deltagelsen i netværksgrupperne, hvor særligt viden og redskaber til at forstå systemet og håndtering af de svære følelser forbundet med anbringelsen efterspørges.

FRIVILLIG DELTAGELSE

Det fremgår både af forældrenes og facilitatorernes fortællinger, at det har en stor betydning for deltagerne motivation og udbytte, at indgåelsen i netværksgrupper er frivillig. I den frivillige deltagelse ligger det, at forældrene ikke er blevet pålagt at deltage i, men har truffet et aktivt tilvalg, der bunder i deres eget behov for forandring. Et ønske om forandring, der fx både kan omhandle at bryde med isolation, at opnå personlig udvikling eller at modtage redskaber, der stiller en bedre i barnets anbringelsessag. Forældrene vurderer, at deres frivillige deltagelse øger deres læringsudbytte, og at de med et diplom i hånden kan sende et signal om velvilje til både kommunen og det anbragte barn.

UVILDIGHED OG LIGEVÆRDIGHED

Når deltagere i netværksgruppeforløb skal forklare om deres deltagelse, lægger de stor vægt på, at det er et uvildigt tilbud, hvor de bliver mødt ligeværdigt. De oplever, at både oplægsholdere og facilitatorer møder dem fordomsfrit og i øjenhøjde, ligesom de i gruppen oplever ikke at skulle bekymre sig om, hvorvidt der er en skjult agenda, og om det de siger, vil blive brugt imod dem på et senere tidspunkt. Samtidig oplever de ligeværdighed i mødet med de andre deltagere, da samværet med andre forældre til anbragte børn er fritaget af den tabuisering og stigmatisering, de kan opleve i mange andre sammenhænge.

MULIGHED FOR SPEJLING

Deltagere i netværksgruppeforløb oplever det som betydningsfuldt at få mulighed for at lære andre forældre til anbragte børn at kende. Selvom deres historier adskiller sig fra hinanden, finder deltagerne det givende at møde andre i samme båd, da de alle har erfaringer med, at det kan være endog meget vanskeligt for deres omgivelser at sætte sig ind i, hvad det vil sige at være forælder til et anbragt barn. I netværksgruppen føler deltagerne sig genkendt og forstået på en anden måde, end de er vant til, hvormed deltagelsen i gruppen mindsker deres oplevelser af at stå alene. Herudover finder deltagerne det givtigt, at de kan hente inspiration i de andre deltageres fortællinger og også inspirere andre ved at dele ud af deres egne erfaringer.

ET TRYGT RUM

For deltagerne har det stor betydning, at der med netværksgruppen bliver skabt et trygt og fortroligt rum, som muliggør, at de føler sig frie til at tale åbent og ærligt om de ting, der fylder. Således fremhæver deltagerne værdien i, at de med netværksgruppen har adgang til et forum, hvor de ikke skal veje hvert et ord og ej heller skal frygte for, om det de fortæller bliver i gruppen. På samme måde fremmer fortroligheden i gruppen deltagernes lyst til at vise sårbarhed overfor hinanden, da det her opleves som trygt at give udtryk for de svære følelser, fx skammen, sorgen og savnet, der knytter sig til anbringelsen af barnet.

RESSOURCEORIENTERING

Deltagerne oplever selve konceptet omkring netværksgruppeforløb som slags tillidserklæring. Hvor mange deltagere har erfaringer fra andre sammenhænge med at blive mødt med fordomme og manglende tillid til at ville deres børn det bedste, så oplever de, at det ligger implicit i konceptet med netværksgrupper, at nogen har tillid til dem som forældre. De oplever med andre ord, at der i konceptet ligger en anerkendelse af dem som værende nogle, der har ressourcer at trække på og som ønsker at udvikle sig og skabe positive forandringer i deres situation. Konceptets iboende tillid til, at det er meningsfuldt at investere tid og ressourcer i dem som forældre, får forældrene til at føle sig værdifulde.

INSISTERENDE KONTAKT

De grundige forsamtaler, og den tætte kontakt mellem facilitatorer og deltagere via løbende sparring og opfølgning mellem møder, er altafgørende for forældrenes tryghed ved at deltage. Den tætte og insisterende kontakt med deltagerne er helt afgørende for, at konceptet omkring netværksgrupper er lykkedes og tilmed udmærker sig ved en høj deltagelsesfrekvens og fastholdelsesprocent i grupperne.

Målgruppen for netværksgrupperne er kendt for at være svær at mobilisere, hvor barrierer for deltagelse fx kan være logistik, manglende overskud og opfattelser blandt forældrene af, at deres individuelle situation er så unik, at det ikke vil være meningsfuldt at deltage.

Facilitatorernes insisteren på en tæt kontakt med deltagerne igennem hele forløbet er med til at nedbryde barrierer for deltagelse, samt at rydde eventuelle misforståelser mellem deltagerne af vejen, således at der hele tiden holdes liv i deltagernes indledende motivation til at indgå i forløbet.

Nogle forældre har et særligt behov for rådgivning og sparring mellem netværksmøderne, hvilket både kan omhandle det sociale samspil i netværksgruppen og den enkeltes livssituation mere generelt. For disse forældre har det særlig stor betydning, at konceptet har medtænkt ressourcer til sparring med facilitatorerne mellem møderne i netværksgruppen.

Det har stor betydning for mig, at det ikke er et tilbud, der kommer fra kommunen, fordi jeg føler, det er mere neutralt. Det er ikke noget kommunalt, hvor jeg føler, at der bare skal ses ned på os.

Jeg følte det mere som: 'Her er vi sgu noget. Her anses vi for at være mennesker og ikke bare et sagsnummer, der ligger i bunken'. Man kunne mærke, at der var lagt nogle tanker og noget arbejde bag ved det her fra Line og Miras [facilitatorernes] side. Det var ikke et eller andet standardkursus, der var smækket ned på noget papir, og så kører vi bare derud af. Vi blev jo simpelthen behandlet som mennesker. Som dem vi var, og ikke bare som en flok, der var forsamlet

- deltager Forældre i Fokus

I netværksgruppen har man fået lov til at sige de ting, man ikke får lov til at sige til hverdag, omkring alle de følelser og de ting, man bærer rundt på, som mange folk ikke forstår. Men lige pludselig er man et sted, hvor folk forstår dig, og virkelig prøver at sætte sig ind i os og de følelser. Det er det, jeg har fået mest ud af. Jeg har fået nogen, jeg kan snakke åbent og ærligt til, og jeg skal ikke skamme mig over nogen ting. Det er sådan et selvtillidspust, man får

- deltager Forældre i Fokus

Vores søn har det med at køre op i højt gear. Han kan klare hele verden og har ingen stopknop. Der er jeg blevet opmærksom på, at jeg skal prøve at skærme ham lidt og få ham lidt ned i gear, så han ikke knækker fuldstændig sammen, når han har været hos os. Jeg er blevet bedre til at give ham plads, og han er blevet bedre i samværet. Jeg tænker, at gruppen her har været med til at give det resultat

- deltager Forældre i Fokus

**SAMARBEJDE MED
ANBRINGELSESSTED**

SAMARBEJDE MED ANBRINGELSESTED

ET SÆRLIGT FORLØB

Hvor de syv første forløb med netværksgrupper blev afviklet med deltagere rekrutteret gennem bl.a. FBU, §54, sagsbehandlere, jobkonsulenter, sociale medier og pressedækning af projektet, blev det ottende forløb afviklet i et samarbejde med Den Miljøterapeutiske Organisation. Med dette samarbejde fik projektet mulighed for at teste konceptet med netværksgrupper i en ny ramme samt for at undersøge, hvordan forløb med netværksgrupper kan supplere arbejdet på et anbringelsessted for børn og unge.

OM DEN MILJØTERAPEUTISKE ORGANISATION

Den Miljøterapeutiske Organisation (DMO) er en større organisation, der dækker over både bosteder, dagbehandling og opholdssteder. Målgruppen for DMO's arbejde er unge med psykiatriske problemstillinger og psykosociale vanskeligheder, og, som det ligger i navnet, baserer organisationen sit arbejde på den miljøterapeutiske behandlingsmetode.

BAGGRUND FOR SAMARBEJDET

Samarbejdet mellem DMO og Forældre i Fokus opstod i forlængelse af en henvendelse fra DMO til FBU, der omhandlede et ønske hos om at opnå øget indsigt i forældreperspektivet.

I DMO's arbejde vægtes forældresamarbejdet allerede højt, da det vurderes, at forældresamarbejdet spiller en væsentlig rolle for barnets trivsel.

”Når de unge kan se, at vi arbejder sammen med forældrene, så gør vi det bedst muligt og lettest for dem. Vi har altid holdt rigtig meget på, at et tæt og nært forældresamarbejde, det er nøglen til de unge” (afdelingsleder, DMO)

Organisationens samarbejde med forældrene er dog primært fokuseret om barnets trivsel, og der har endnu ikke været ressourcer til at skabe deciderede tilbud til forældrene, der kan støtte op om dem i den svære situation, de befinder sig i. Af samme årsag var der en stærk motivation hos DMO for at indgå i et samarbejde om at teste, hvordan tilbuddet om netværksgrupper ville kunne fungere ind i en institutionel sammenhæng, og hvordan det ville blive modtaget af forældrene.

EN ANDERLEDES MÅLGRUPPE

Målgruppen af forældre til børn, som er anbragt ved DMO, adskiller sig fra deltagerne i de tidligere netværksgruppeforløb. Her kan anbringelsesårsagen henføres til svære problematikker hos børnene, og forældrene oplever ofte at have kæmpet en mangeårig kamp mod systemet for at opnå den rette hjælp til deres børn. Hertil adskiller deres situation sig ved, at der kan være store udsving i børnenes tilstand og trivsel, hvilket sætter forældrene i et konstant alarmberedskab og samtidig betyder, at flere modtager terapeutisk hjælp.

På trods af forskellene mellem forældrene i de første netværksgruppeforløb og forældre fra DMO, som har deltaget i en netværksgruppe, er der samtidig mange

ligheder. På tværs af samtlige netværksgrupper deler forældrene oplevelser af at være i krise og sorg, ligesom de alle i forskellig grad oplever en frustration knyttet til samarbejdet med myndigheder og anbringelsessteder om deres børns anbringelse. For mange forældre gælder det endvidere, at de føler sig kørt ud på et sidespor og oplever, at de ikke i tilstrækkelig grad bliver inddraget og hørt, hvad angår deres barns sag og trivsel. Ligeledes går følelser af skam, og af at stå alene om at være forældre til et anbragt barn, igen på tværs af netværksgrupperne.

VISITATION OG FORLØB

Visitationen til netværksgruppeforløbet blev varetaget af DMO. Her prikkede man indledningsvis forældre, der blev vurderet til at ville have stor gavn af tilbuddet, hvorefter tilbuddet blev lagt bredere ud til forældrene. I den indledende udvælgelsesproces brugte DMO deres kendskab til forældrenes aktuelle situation og lagde vægt på, at netværksgrupperne skulle opleves som et tilbud snarere end en ekstra byrde oveni det pres, forældrene i forvejen oplever.

Netværksgruppeforløbet er blevet afviklet på samme måde som de forudgående forløb. Således har gruppens facilitatorer afholdt individuelle samtaler med deltagerne forud for opstart, og gruppen indledte forløbet med et internatophold, hvor forældrene kunne møde hinanden og lære hinanden bedre at kende. Gruppemøderne har været afholdt i lokaler, som DMO har stillet til rådighed, og længden af forløbet har været det samme som i de tidligere netværksgrupper.

FORÆLDRENS UDBYTTE

Forældrene har haft et stort udbytte af at deltage i netværksgruppen. Både facilitatorerne og DMO's medarbejdere har modtaget positive tilbagemeldinger fra forældrene, ligesom forældrenes egne fortællinger vidner om et stort udbytte af deltagelsen.

Forældrenes udbytte ligger i tråd med udbyttet, som det er beskrevet for de øvrige netværksgrupper. Dog lader det til, at det sociale udbytte for denne målgruppe bliver vægtet højere end det læringsmæssige udbytte.

DMO er en stor organisation, og selvom alle i gruppen har deres børn anbragt her, så kendte forældrene ikke hinanden i forvejen, og for nogle var det første gang, at de fik mulighed for at tale i dybden med andre forældre til anbragte børn. Et væsentligt udbytte for forældrene var derved at lære andre i samme situation at kende og at opnå følelsen af ikke at være alene om de svære følelser, der følger af barnets anbringelse.

En forælder fortæller, at hun forgæves har søgt efter et støttende netværk for forældre i samme situation, men aldrig er lykkedes med at finde et tilbud, der kunne imødekomme hendes behov.

”Jeg har prøvet at finde, om der er grupper på Facebook, men de trak den forkerte vej, for der var meget død og ulykke” – deltager i Forældre i Fokus

Hendes oplevelse har været, at de fællesskaber, hun har kunnet fremsøge fx online, har været ukonstruktive fællesskaber, og at hun derfor har savnet udviklende fællesskaber, som kunne være med til at indgyde håb for fremtiden. Dette behov vurderer hun i høj grad er

blevet imødekommet gennem netværksgruppen, hvor dialogen har været opbyggelig, og hvor det har været muligt at opnå både ny viden og nye perspektiver til hendes egen situation gennem de andres fortællinger.

”Jeg vil da sige, at det har da helt klart givet mig noget. Jeg ved jo godt, at jeg ikke er alene om det her. Men alligevel... at være sammen med andre og at have samme historie, samme følelse, man går igennem (...) Men det, der har givet mig allermest, det er det her med, at det bliver bedre på et tidspunkt” – deltager i Forældre i Fokus

At værdiskabelsen for forældrene har været stor på netværksdelen understøttes af, at forældre efterfølgende har spurgt DMO ind til muligheden for fortsat at kunne benytte lokalet til at fastholde kontakt.

Af fortællingen om udbytte fremgår det også, at mødet med andre forældre til anbragte børn har bidraget til at nedbryde fordomme internt i målgruppen og herigennem bevirket, at forældrene også bliver mindre bebrejdende og fordømmende overfor sig selv.

”Jeg var sådan lidt mistænksom og tænkte, at hvis det er nogle af dem, der har fået tvangsfjernet deres børn, så må de da være helt ude i hampen (...) Men jeg anede jo faktisk ikke før efter nogle gange, hvem der egentlig havde fået deres barn frivilligt anbragt, og det er den samme kamp vi alle sammen er igennem for at råbe om hjælp til vores børn. Og så har det været det hermed ikke at følge, at jeg er forkert. Det er ikke min skyld, at min datter har det skidt” – deltager i Forældre i Fokus

Slutteligt tydeliggøres netværksgruppens værdi for deltagerne gennem en udtrykt ærgrelse over ikke at have modtaget tilbuddet tidligere, da gruppeforløbet er blevet oplevet som en stor hjælp i forhold til at kunne håndtere situationen som forælder til et anbragt barn.

”Tænk nu, hvis jeg havde vidst alt det her før, vi var nået så langt, som vi er nu. Det kunne have været rart at få den viden og den hjælp fra start af. Jeg har godt nok følt mig meget alene i hele det her system. Og det ved jeg også, at min datters far har. Der er nogle ting, hvor jeg tænker: Hvorfor hører man ikke om det, når vi starter den her forfærdelige rejse? At der er nogle foreninger og nogle forskellige ting” – deltager i Forældre i Fokus

ET SAMARBEJDE MED POTENTIALE

DMO og Forældre i Fokus vurderer begge samarbejdet om netværksgrupper som vellykket, og DMO vurderer dertil, at konceptet med netværksgrupper i høj grad imødekommer et ønske om at kunne tilbyde forældrene deres eget rum, hvor de bliver set og hørt og samtidig kan opnå sparring og spejling ved andre forældre.

”Når vi har møder, så ved alle folk alt om mit barn. Men hvor blev jeg af? Fordi det er jo mit barn, der handler om... Så det her med, at der lige pludselig, der er nogle, der ser mig, det tror jeg oprigtigt er en gave” – afdelingsleder, DMO

Hertil ser begge parter, at det har virket fordrende for samarbejdet, at der har været overensstemmelse i parternes ydmyghed over for den svære situation, som forældrene befinder sig i.

"Jeg håber sådan, at det kan få lov at fortsætte, og at der er nogle offentlige instanser, der finder nogle penge at kaste efter det, for det er sindssygt vigtigt at få støttet op om de forældre" – afdelingsleder, DMO

Hos DMO ses det ikke, at organisationen selv ville kunne tilbyde forældrene det samme, som netværksgruppen har gjort. Det handler dels om ressourcer, men begrundes også med den uvildighed, der tidligere er blevet fremhævet som et centralt virkemiddel ved netværksgrupperne.

"Vi som organisation kan ikke tilbyde lige præcis det her. Det er noget andet, hvis det er os, der lige pludselig er inde og facilitere fremfor en ekstern part" – afdelingsleder, DMO

GENSIDIGT UDBYTTE

Selvom det endnu er for tidligt at vurdere, så antager DMO, at forældrenes deltagelse i netværksgrupperne har potentiale til at kunne spille positivt tilbage på deres eget arbejde. Dette fx ved at netværksgruppen kan bidrage til at skabe tillid og tryghed omkring barnets anbringelse blandt forældrene.

Forældre i Fokus ser ligeledes, at netværksgrupperne kan være med til at supplere DMO's arbejde, bl.a. ved at forældrene kan få afløb for deres frustrationer og opnå nye

perspektiver til deres situation. For Forældre i Fokus skaber samarbejdet med organisationen desuden en direkte adgang til målgruppen, som ellers er vanskelig og tidskrævende at rekruttere, hvilket betyder at et samarbejde som dette kan give mulighed for at flere forældre kan få gavn af tilbuddet om netværksgrupper.

SAMARBEJDETS SIDEEFFEKTER

Ved netværksgruppens afslutning blev det aftalt mellem forældrene og gruppens facilitatorer, at facilitatorerne måtte videreformidle forældrenes perspektiver på DMO's forældresamarbejde til organisationens leder, hvilket har affødt refleksioner over, hvordan organisationen kan møde forældrene bedre i deres ønsker og frustrationer. Dertil er der blevet afviklet to temadage for DMO's medarbejdere med afsæt i projektets erfaringer. Således har Forældre i Fokus gennem dette samarbejde både fået mulighed for at støtte forældre til anbragte børn og samtidig at påvirke den praksis, som forældrene bliver mødt af.

FORANKRING

FORANKRING AF KONCEPT OG VIDEN

FORANKRINGSVÆRDIGT KONCEPT OG NY VIDEN

Med konceptet om netværksgrupper er der blevet udviklet et enestående tilbud til forældre til anbragte børn, der skaber positive sociale forandringer blandt deltagerne, og klæder deltagerne bedre på til at stå stærkere i deres situation.

Projektets resultater vidner dermed om et vellykket og forankringsværdigt koncept, der samtidig tilvejebringer vigtig og ny viden på et underbelyst område. Dermed lægger projektets resultater op til forskellige typer af forankring, da det både vil være muligt at forankre hele eller dele af netværksgruppekonceptet, mens forankring også vil kunne ske som en optagelse af den nye viden i praksis.

FORANKRING AF KONCEPT – DIREKTE STØTTE

Projektet var oprindeligt tiltænkt en organisatorisk forankring i FBU, som er en bruger- og frivilligdrevet forening, da tilbuddet om netværksgrupper ville passe godt ind i FBU's palette af øvrige tilbud til familierne.

Ved projektets afslutning er det dog ikke muligt for FBU at mobilisere tilstrækkeligt med frivillige ressourcer til at kunne løfte netværksgrupperne videre lokalt. Hertil viser evalueringen, at det som har vist sig at udgøre stærke virkemidler i konceptet, indbefatter opgaver, som kan være vanskelige at lægge over på frivillige. Fx vil frivillige ikke kunne forventes at stille sig til rådighed med den mængde tid, som den insisterende kontakt med

forældrene kræver, ligesom frivillige ikke kan forventes at besidde den samme faglige ballast og grad af relationskompetence, som de nuværende facilitatorer, der begge har relevante uddannelser og tidligere ansættelser på anbringelsesområdet bag sig.

For en direkte videreførelse af konceptet med netværksgrupper vil det, jf. virkemidlerne, give bedst mening, at Forældre i Fokus fortsætter som en selvstændig og uvildig aktør, mens det vil være oplagt at opsøge partnerskaber med fx kommuner. Ikke mindst fordi viden på området indikerer, at et øget fokus på trivsel for målgruppen vil kunne være med til at nedbringe konfliktniveauet i samarbejdet forældrene og dermed udgøre en besparelse for kommunen på sigt.

”Vil ville ønske, at der var nogle kommuner, som kunne se værdi i det her. Også fra et samfundsøkonomisk perspektiv, fordi vi tror på, at det kan gøre en forskel for kvaliteten i anbringelsessagerne, at vi kigger forældrenes vej” – projektleder, Forældre i Fokus

En 1:1 forankring er dog ikke den eneste mulighed for at konceptet kan leve videre og udgøre en direkte støtte for forældre til anbragte børn, da det velbeskrevne koncept gør det muligt for andre på feltet at anvende enten hele eller dele heraf til at skabe positive forandringer for målgruppen. Det gælder fx idéen om at etablere fællesskab og netværk for målgruppen, ligesom projektet har indkredset en række temaer, som har vist sig at have afgørende betydning for målgruppens oplevelser med at være forældre til et anbragt barn.

FORANKRING AF VIDEN – INDIREKTE STØTTE

Udover en forankring af hele eller dele af konceptet, som kan bruges i den direkte støtte til målgruppen, kan projektets resultater, viden og erfaringer forankres som en overførsel af viden om målgruppen til praksis for på denne måde at udgøre en indirekte støtte til forældre til anbragte børn.

Projektet Forældre i Fokus har været med til at kaste ny viden på et felt og etablere vigtig viden om målgruppen. Det gælder bl.a. en nuanceret viden om, hvilke følelser, ønsker og behov der er på spil hos målgruppen, behovet for at anerkende forældre til anbragte børn som en målgruppe i sorg og krise og forståelsen af, at det er i de anbragte børns interesse, at der etableres støttende tilbud til forældrene.

Derudover gælder det i høj grad også den nyetablerede viden om centrale virkemidler i arbejdet med målgruppen eller med andre ord viden om, hvad det kræver at opnå en tillidsfuld relation og etablere tilbud til netop denne målgruppe.

Ovenstående viden er relevant for alle, der arbejder med målgruppen og møder forældre til anbragte børn, og vil dermed kunne bruges af fx både institutioner, plejeforældre, socialrådgivere m.fl., ligesom det vil være oplagt at anvende og formidle denne viden på relevante uddannelsessteder, som fx pædagog- og socialrådgiveruddannelserne. Hermed vil projektets viden kunne få indflydelse på praksis og bidrage til at skabe refleksion over, hvordan man møder og inddrager forældre til anbragte børn.

”Det kunne være rigtig fint, hvis man kunne ændre den indstilling til forældrene. At det har betydning for de anbragte børn er jo heller ikke rocket science. Det har betydning for børn, hvordan deres forældre har det. Det underbygger De Anbragtes Vilkår også, når de taler om forældresamarbejde. Det betyder noget, at børnene ved, at der er nogen, der passer på mor og far. Det betyder noget, at der er nogen, der hjælper med at nedbryde den konflikt, som er mellem mor og far og anbringelsesstedet, eller mor og far og kommunen, fordi det er rigtig svært at sidde i midten”

– projektleder, Forældre i Fokus

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

EN MODEL FOR REKRUTTERING

Det anbefales, at Forældre i Fokus udarbejder en struktureret model for rekruttering og afsøger mulige samarbejder om rekruttering af målgruppen.

Selve konceptet omkring netværksgrupper har vist sig at være velfungerende, og forældre fastholdes i forløbet, når først de er begyndt. Derfor ligger konceptets største sårbarhed i rekruttering af deltagere. I projektets begrænsede levetid har fremgangsmåden været en bred rekruttering ad mange kanaler, hvilket er en sårbar og tidskrævende fremgangsmåde. I det fremadrettede arbejde bør der derfor udtænkes en mere struktureret og holdbar model for rekruttering. En model som fx kunne involvere kommuner og anbringelsessteder, der har direkte adgang til forældre med en anbringelsessag.

FOKUS PÅ KONTINUITET

Det anbefales, at Forældre i Fokus søger at skabe kontinuitet i tilbuddet om netværksgrupper, da dette vil kunne bane vejen for samarbejder og lette rekruttering.

I projektet er konceptet blevet afprøvet i samspil med flere af FBU's lokale afdelinger. Netværksgrupperne har således kun kørt få gange hvert sted, hvorefter de er ophørt. Midlertidigheden i tilbuddet har udgjort en barriere for fx oprettelse af ventelister og etablering af samarbejder om rekruttering. Et fremadrettet fokus på at skabe kontinuitet i tilbuddet, de steder det etableres, vil kunne gøre det nemmere at opnå samarbejder og herigennem at lette rekruttering.

GRUPPESAMMENSÆTNING

Det anbefales, at Forældre i Fokus retter opmærksomhed mod deltagersammensætningen i netværksgrupperne.

Forældrene udtrykker på forskellig vis, at spejlingen i de andre gruppedeltagere kan være vanskelig at opnå, hvis deltagerne og deres historier adskiller sig for meget fra hinanden. Det skyldes, at forældrene kan have forskellige erfaringsniveauer, følelser og vidensbehov afhængigt af deres situation. Indenfor projektets rammer har gruppesammensætningen nødvendigvis været bred, men evalueringens data peger i retning af, at der i den fremadrettede sammensætning med fordel vil kunne skeles til fx anbringelsårsag samt graden af frivillighed/tvang i anbringelsen med henblik på at opnå størst mulig spejling for alle deltagere.

BLIK FOR BETYDNINGEN AF ETNICITET

Det anbefales, at Forældre i Fokus er åbne overfor oprettelsen af netværksgrupper rettet mod forældre med anden etnisk baggrund end dansk.

Forældre med anden etnisk baggrund kan have sproglige udfordringer og særlige problemstillinger, hvilket stiller krav til måden hvorpå der kommunikeres, og hvad der kommunikeres om. Fx udtrykker disse forældre, at de har svært ved at forstå det danske system, og hvordan man kommunikerer med offentlige myndigheder, ligesom de kan have svært ved at forstå nuancer i dialogen med de andre gruppedeltagere.

TID TIL OVERSÆTTELSE AF LÆRING

Det anbefales, at Forældre i Fokus retter en større opmærksomhed mod sikring af tid til oversættelse af viden til deltagernes egen situation.

Deltagerne er glade for de tematiske oplæg og oplever, at den efterfølgende fælles refleksionstid i gruppen hjælper dem til at skabe transfer mellem viden og deres egen situation. Et opmærksomhedspunkt er bl.a. derfor at sikre, at særligt eksterne oplægsholdere holder sig til den aftalte tid, så der er god plads til den efterfølgende refleksion. I tråd hermed foreslår nogle forældre, at der omkring halvvejs i forløbet indlægges en ekstra mødegang uden et tematisk oplæg, hvor deltagerne får mulighed for at snakke mere i dybden om deres egne sager i relation til de temaer, der er blevet gennemgået.

LYST TIL MERE

Det anbefales, at Forældre i Fokus fortsat tænker i måder, hvorpå deltagerne kan fortsætte læring og fastholde de nye forbindelser, som er blevet skabt.

Forældrenes glæde ved at indgå i netværksgrupper får dem til at ytre ønske om endnu mere viden og endnu mere tid sammen. Også facilitatorer ser et potentiale i tiltag, der kan understøtte, at forældrenes læringsmæssige og sociale udbytte af at deltage i gruppen, ikke går tabt efter end forløb. En anbefaling er derfor at videreudvikle på de caféarrangementer for nuværende og tidligere deltagere, som er blevet afprøvet i projektet, og/eller at være undersøgende på, hvordan netværksgrupperne på kan bygge bro til andre tilbud, som kan imødesæ forældrenes lyst til mere.

"Jeg tænkte: 'YES! Endelig bliver der lavet sådan nogle grupper'. Fordi det er en ret vigtig ting, at folk også har mulighed for at dele nogle erfaringer og få nogle værktøjer, de kan bruge i det daglige. Godt nok har FBU et forældrekompetencekursus en gang om året over en weekend, men der er man ret mange forsamlet, så det er begrænset, hvor meget man får snakket med hinanden"

- deltager i Forældre i Fokus

BILAG

BILAG 1: FORANDRINGSTEORI FOR FORÆLDRE I FOKUS

INPUT	AKTIVITET	OUTPUT	OUTCOME	IMPACT
Projektledelse, koordinering og facilitering Projektgruppe Frivillige forældre Forældre (deltagere) Konsulenter med specifik viden indenfor temaerne Styregruppe og følgegruppe	Forældreinvolvering Rekruttering og fastholdelse Internat Netværksgruppe Caféarrangementer Vidensindsamling, evaluering og analyse Tilpasning af forløb	Netværksdannelse Tilknytning til gruppen Rum for sparring og vejledning samt muligheden for at spejle sig i andres fortællinger og inspirere andre Specifik relevant viden og redskaber vedrørende temaer Dokumenteret viden om udviklingen i forløbet	Større overskud i hverdagen Større fokus på konflikters betydning for børnene Mulighed for at placere konflikt og frustration i et konstruktivt fællesskab Positiv involvering i barnets liv Anvendelse af erhvervet viden i hverdagen	Reduceret oplevelse af at stå alene Reduceret konfliktniveau i samarbejdet mellem forældre og kommune eller anbringelsessted Øget oplevelse af trivsel i familien

BILAG 2: UDDYBENDE OM METODE

MÅLING AF PROGRESSION

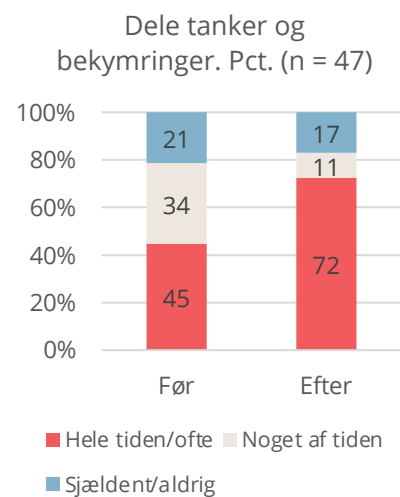
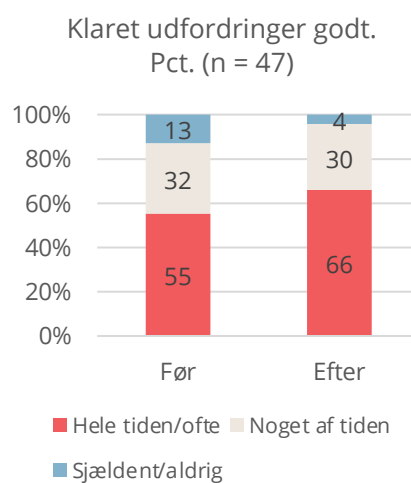
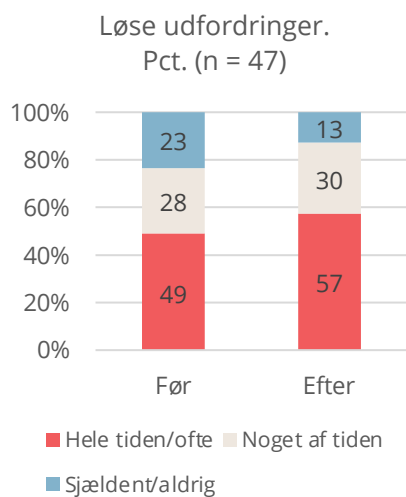
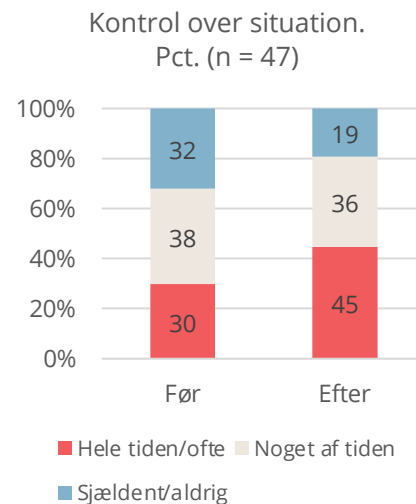
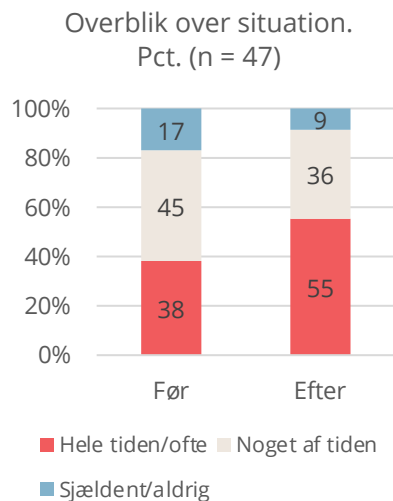
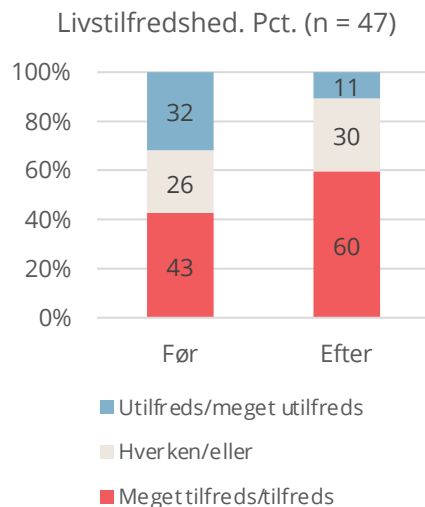
Progression blandt deltagerne er målt ved en række enslydende spørgsmål, som går igen i de spørgeskemaer, forældrene har udfyldt ved henholdsvis baseline og som opfølgning på netværksgruppeforløbet.

Ved præsentation af data fra progressionsmålingen indgår udelukkende de forældre, der *både* har deltaget i før- og eftermålingen. Herved sikres et troværdigt sammenligningsgrundlag af deltagernes vurderinger ved opstart og afslutning af gruppeforløbet.

Ved slutevalueringen baserer progressionsmålingen sig på data indhentet gennem otte netværksgruppeforløb, hvor i alt 47 ud af de 54 deltagere er kvalificeret til at indgå i målingen.

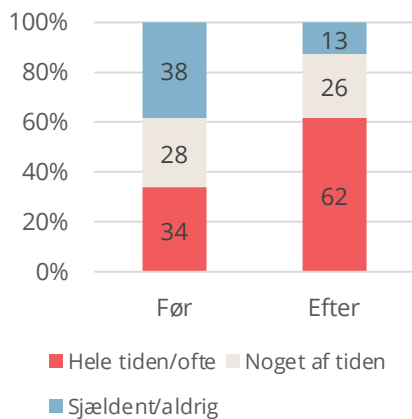
BILAG 3: RESULTATER AF PROGRESSIONSMÅLING

Ved livstilfredshed er spurgt ind til forældrenes aktuelle generelle livstilfredshed før og efter forløbet. I de øvrige spørgsmål har forældrene ved opstart og afslutning af forløbet vurderet, hvordan de har haft det den sidste måned. Inden for alle områder ses en positiv udvikling.

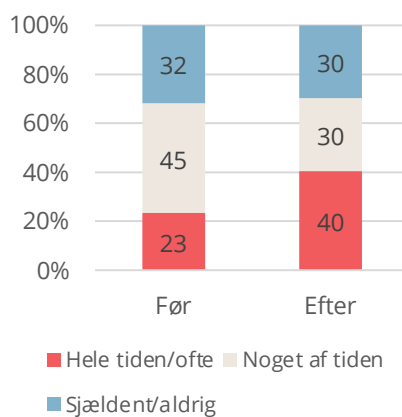

Forældrene har ved opstart og afslutning af forløbet vurderet, hvordan de har haft det den sidste måned. Inden for alle områder ses en positiv udvikling.

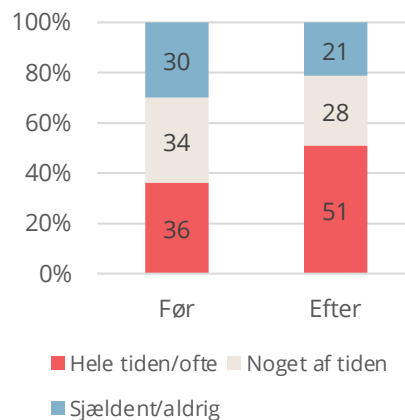
Tæt på andre mennesker.
Pct. (n = 47)

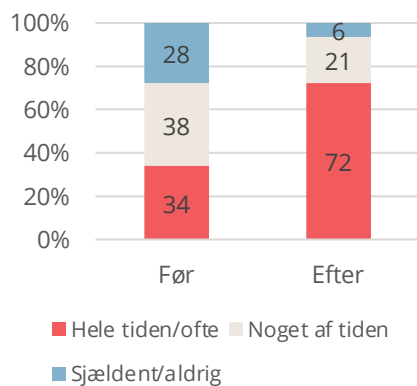
Overskud af energi.
Pct. (n = 47)

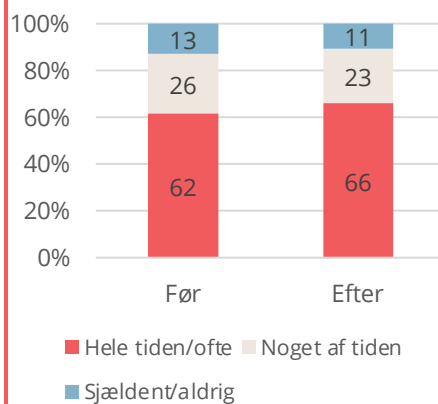
Interesse i nye ting.
Pct. (n = 47)

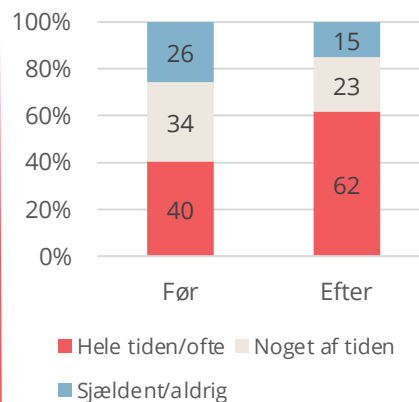
Interesse i andre mennesker.
Pct. (n = 47)

Tro på forældrekompetencer.
Pct. (n = 47)

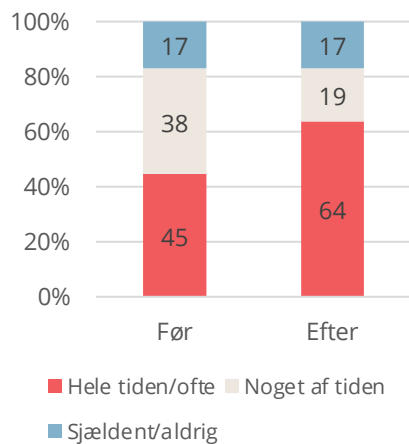

Lige så meget værd som andre.
Pct. (n = 47)

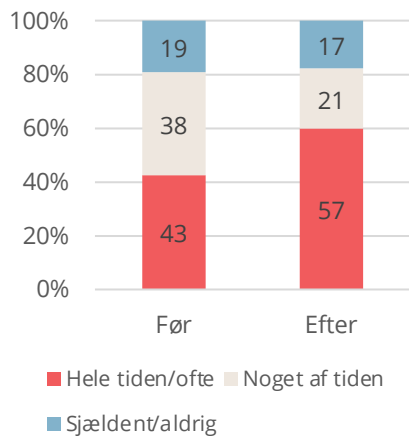

Forældrene har ved opstart og afslutning af forløbet vurderet, hvordan de har haft det den sidste måned. Inden for alle områder ses en positiv udvikling.

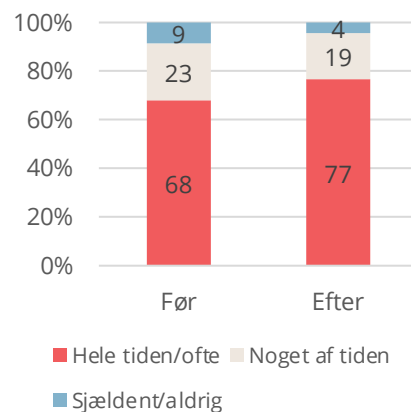
Klare ting så godt som andre. Pct. (n = 47)

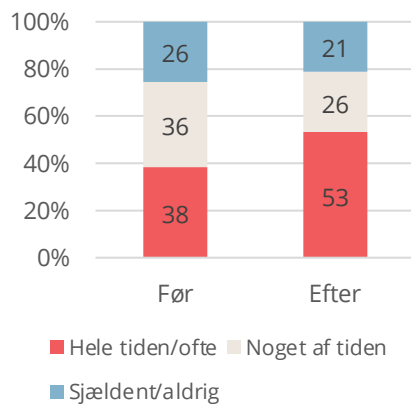
Tro på ændre vigtige ting i livet. Pct. (n = 47)

Lyst til at ændre på ting i mit liv. Pct. (n = 47)

Optimistisk omkring fremtiden. Pct. (n = 47)

BILAG 4: OPFYLDELSE AF MÅL OG SUCCESKRITERIER

MÅL	
Udvikling af konkrete metoder, der imødekommer forældrenes behov og tilgodeser deres perspektiver	✓
Etablering af dokumenteret viden om og erfaringer med muligheder og barrierer i gruppetilbud målrettet forældre til anbragte børn	✓
Skabe muligheder for netværksdannelse og hermed reducere forældrenes oplevelse af at stå alene	✓
Reducere konfliktniveau i samarbejdet mellem forældre og anbringelsessted eller kommune	✓
Større oplevelse af trivsel i familier med anbragte børn	✓
SUCCESKRITERIER	
70% af forældrene kommer til at opleve en positiv forandring i større eller mindre grad efter endt forløb. Dette ift. målsætningerne: Oplevelsen af at stå alene, konfliktniveau i samarbejde med kommune og/eller anbringelsessted og trivsel i familien.	✓
70% fremmøde for den enkelte forælder ved kursusgangene. Dette vil pege på, at de metoder vi anvender i forhold til rekruttering, visitation og fastholdelse af forældre, er en succes.	✓
80% procent af forældrene oplever, at indholdet af kursusgange har været relevant for dem.	✓

INFORMATION OM PUBLIKATIONEN

Udarbejdet i 2023 af SocialRespons for FBU - ForældreLANDSforeningen

 SocialRespons

SocialRespons er en analysevirksomhed, som leverer undersøgelser, projektudvikling, evaluering og rådgivning indenfor det sociale område. SocialRespons er specialiseret i inddragelse af målgrupper og medarbejdere samt anvendte evalueringer. Publikationen kan frit citeres med angivelse af kilden. Ved gengivelse af publikationen modtages produktet gerne af SocialRespons.

www.socialrespons.dk

Forældre i Fokus er støttet af:

VELUX FONDEN

